

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
สังกัดกรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นางธิดา เลิศพรประสพโชค

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

340.84

ด 581ค

8.3

๗

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

นางธิดา เลิศพรประสพโชค

22 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2547

๑
๗ ๒๕1๗๗

ธิดา เลิศพรประสพโชค. (2546), *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)*
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยแยกตามเพศ และระดับชั้นที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวัดคือแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8934 วิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้โปรแกรม SPSS สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC และหมุนแกนแบบอโรทอนอล วิธีแวกซ์แมนซ์ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงด้วยวิธี Independent Samples t – test เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่มีระดับชั้นปีการศึกษาต่างกัน โดย One – Way ANOVA.

ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มี 5 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ วินัย ความกตัญญู ความมีเหตุผล และมีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า คุณลักษณะความรับผิดชอบ วินัย กตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ของนักเรียนที่มีระดับชั้นปีการศึกษาต่างกันพบว่า คุณลักษณะความรับผิดชอบ เพียงด้านเดียวที่แตกต่างกัน โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณลักษณะด้านอื่นๆทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE STUDENTS OF
WAT DONMUANG SCHOOL , BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
MRS. TIDA LERTPHONPHASOPCHOKE

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University
May 2004

Thida Lerdpornprasomchok. (2004). *The Desirable Characteristics of the Students of Wat Donmuang School, Bangkok metropolis*. Master's Project, M.Ed. (Educational Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assoc. Prof. Dr. Sor Wasna Pravalpruk.

The purposes of this study were to factorize the desired characteristics concerning moral, ethics, and values and to compare these characteristics of students in different sex and different grade levels. Samples were students in level2 [Prathomsuksa 4-6] of wat Donmuang School in academic year 2546, selected by simple random sampling. Five level Likert scale questionnaire , reliability of .8934 was used to collect the data. Computer program SPSS for windows was used to factorize the data by PC extraction and Varimax rotation. Comparison the different of characteristics of male and female students by independent samples t-test , and among different grades by One-way ANOVA.

The results revealed that ;

1. There were five factors of desired characteristics of students concerning moral, ethics, and values namely : Responsibility, Disciplines, Gratefulness; Reasonable, and Democratic minds.
2. Male and female students were statistical difference at .05 in Responsibility ,Disciplines, Gratefuiness; and Democratic minds, except Reasonable was not statistical difference.
3. Students in Prathomsuksa 4 and 5 , 5 and 6 were statistical difference at .05 in Responsibility but did not statistical difference between Prathomsuksa 4 and 6. The other four characteristics were not statistical different.

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ระวีวรรณ พันธุ์พานิช)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร จัตุรงกุล)

วันที่ 28 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระวีวรรณ พันธุ์พานิช ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำข้อเสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ข้าพเจ้ารู้สึกทราบบ้างซึ่งในพระคุณของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ อาจารย์ณรงค์ ช้างแรงการ อาจารย์ปราณี เกิดสมบัติ อาจารย์วิไล แจ่มเจริญ และอาจารย์สมณ กล้าหาญ ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ และน้องๆ เอกการวัดผลการศึกษาทุกคน ตลอดจนสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้อำลัใจ และคอยช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธิดา เลิศพรประสพโชค

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	2
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2544 - 2549)	
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	7
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย.....	9
ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ	
พ.ศ. 2542.....	12
คุณธรรมจริยธรรม.....	13
ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม	13
คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดกับนักเรียน.....	15
ค่านิยม.....	16
ความหมายของค่านิยม.....	16
ความสำคัญของค่านิยม ประเภทค่านิยม และการเกิดค่านิยม.....	18
ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน.....	22
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	23
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	25
การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	39
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
	ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
	ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	79
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
	อภิปรายผล.....	82
	ข้อเสนอแนะ.....	83
	บรรณานุกรม.....	85
	ภาคผนวก.....	92
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	94
	ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	103

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	40
2	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	40
3	คุณลักษณะด้านความมีวินัย.....	50
4	คุณลักษณะด้านความเมตตากรุณาเอื้อเพื่อเกื้อกูล.....	51
5	คุณลักษณะด้านความกตัญญู.....	52
6	คุณลักษณะด้านรู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ.....	53
7	คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์.....	54
8	คุณลักษณะด้านความขยันและพากเพียร.....	55
9	คุณลักษณะด้านความประหยัด.....	56
10	คุณลักษณะด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น.....	57
11	คุณลักษณะด้านรักษาสีงแวดล้อม.....	58
12	คุณลักษณะด้านความมีเหตุผล.....	59
13	แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามเพศ.....	59
14	แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามระดับชั้น.....	60
15	จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม.....	61
16	แสดงค่าน้ำหนักองค์ประกอบ.....	65
17	แสดงน้ำหนักองค์ประกอบที่หมุนแกน.....	68
18	ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 1.....	71
19	ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 2.....	72
20	ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 3.....	73
21	ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 4.....	74
22	ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 5.....	75
23	ทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละด้าน ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง.....	76
24	ทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละด้าน ระหว่างชั้นปีที่ศึกษา.....	77
25	ทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับชั้นด้านความรับผิดชอบ.....	78
26	ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนก.....	96

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงค่า Scree plot กราฟค่าไอเกน	64
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

“ ประเทศชาติของเราจะเจริญขึ้นหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคน เป็นสำคัญ ผลของการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังค่านิยม เจตคติ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสังคม การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (ภิรมยา อินทรกำแหง. 2535 : 68-78) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2544 - 2549) ที่กำหนดวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาคุณภาพ คน และการคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีสุขภาพดี คิดเป็นทำเป็น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานให้เกิดความสมดุลในการยก ระดับคุณภาพชีวิต

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 1 มาตรา 6 ที่ว่าการจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และในหมวด 4 มาตรา 23 การ จัดการศึกษาทั้งการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการ เรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบความรู้ไปกับการบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและในมาตรา 27 ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับ สภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ แต่เนื่องจากการกำหนดนโยบาย และการวางแผนพัฒนา สถานศึกษาแต่ละท้องถิ่นจะมีความแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ ดังนั้นความต้องการ ในการพัฒนาประชาชนย่อมแตกต่างกัน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ . 2542)

กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน มีนโยบายการจัดการศึกษาซึ่งระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540 - 2544) ให้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพ และคุณลักษณะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยให้มีการ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอง อาจมีมากกว่า หรือน้อยกว่า หรือไม่เหมือนกับมาตรฐาน แกนกลางก็ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยมีขั้นตอนการศึกษาที่สำคัญ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรกศึกษาจากความคิดเห็น ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียนของโรงเรียนวัดดอนเมืองว่านักเรียนควรมี คุณลักษณะอย่างไรบ้าง ขั้นตอนที่สองสร้างแบบวัดคุณลักษณะตามความคิดเห็นนั้นไปใช้กับนักเรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน น่าจะมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ซึ่งจะเป็นแนวทาง ในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเป็นข้อสารสนเทศ สำหรับนักเรียน ในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้มากที่สุด และยังใช้เป็นข้อสารสนเทศสำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา การวางแผนปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

1.2 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) จำนวนทั้งสิ้น 75 คน

1.3 นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 881 คน

2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 770 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ประกอบด้วย

1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยมาจากบุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากตัวแทนข้าราชการครูจำนวน 2 คน ผู้ปกครองจำนวน 2 คน องค์กรชุมชนจำนวน 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาจำนวน 2 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

1.2 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

1.3 นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในช่วงชั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างชั้นปีละ 1 ห้องเรียน คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ห้อง ป.4/3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ห้อง ป. 5/1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ห้อง ป.6/2 จำนวนทั้งสิ้น 111 คน

2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 600 คน เลือกมาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) คาดหวังต้องการให้นักเรียนแสดงออก ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม หมายถึงคุณลักษณะด้านต่างๆ ที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน ของโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สรุปได้ดังนี้คือ

2.1 ด้านความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม อันได้แก่ การเคารพ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ มีวินัยในการใช้รถใช้ถนน มีวินัยในการทำงาน มีมารยาทในการรับประทานอาหารและการมีสุขอนามัยที่ดี มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด หรือใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆต้องยึดถือตามลำดับก่อนหลัง

2.2 ความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกถึงความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งปัน และยินดีช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

2.3 ความกตัญญู หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกถึงความรู้สึกสำนึก หรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์ เพื่อตอบแทนในบุญคุณของผู้อื่นที่มีต่อตน อันได้แก่ การเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู หรือผู้ปกครอง ดูแลและช่วยเหลืองานบ้าน หรืองานโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ตลอดจนการแสดงมุทิตาจิตต่อผู้มีพระคุณเนื่องในโอกาสวันสำคัญๆ

2.4 ภูษณที่ที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะหนึ่งของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกในลักษณะของความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา รู้จักการวางแผนในการทำงาน รวมทั้งการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำต่างๆของตนเอง

2.5 ความซื่อสัตย์ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านความรู้สึกนึกคิด หรือระดับจิตใจ ที่มีความมั่นคงมิได้ผันแปรไปตามความต้องการของตนเอง หรือของผู้อื่น อันได้แก่ การไม่ยึดเอาสิ่งของ ใดๆผู้อื่นมาเป็นของตน การทำตามสัญญา

และระเบียบต่างๆที่วางไว้ ยึดถือกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ไม่ลอกการบ้านเพื่อนควรให้เพื่อนช่วยสอน ตลอดจนการพูดต้องพูดจากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

2.6 ความขยันและพากเพียร หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่มีความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในการทำ มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่องานอย่างต่อเนื่อง หมั่นอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดเพื่อทบทวนตำราเรียนอาสางานไม่ชอบอยู่เฉยหรือว่างงาน มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และชอบริเริ่มงานเพื่อที่จะให้ทำงานใหม่ๆ

2.7 ความประหยัด หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในด้านการรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน เวลา หรือสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด รู้จักการเก็บออม รู้จักยับยั้งความต้องการของตนอันมีผลทำให้ใช้เงิน หรือสิ่งของเครื่องใช้เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สะอาด และราคาประหยัด ตลอดจนการดูแลรักษาหรือดัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้

2.8 จิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกในด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา รู้จักใช้สิทธิ และรักษาสีทธิของตนเอง และของผู้อื่น มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

2.9 รักษาสิ่งแวดล้อม หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) หมายถึงคุณลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกในด้านการช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในโรงเรียน ซึ่งเป็นทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมให้คงอยู่ ตลอดจนรู้จักเลือกใช้สิ่งของต่างๆ โดยไม่ไปทำลายสิ่งแวดล้อม

2.10 ความมีเหตุผล หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกในด้านการใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือ เลือกที่จะ ไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ได้แก่ รู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล รู้จักควบคุมอารมณ์ไม่ใจร้อนวู่วาม หรือเอาแต่ใจตนเอง และกล้าแสดงออก

3. แบบแสดงความคิดเห็น หมายถึง แบบแสดงความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดคุณลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542ด้านคนดี คือ มีวินัย เมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล กตัญญู รู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ขยันและพากเพียร ประหยัด จิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น ความมีเหตุผล และรักษาสีงแวดล้อม โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน เป็นผู้เขียนบรรยายคุณลักษณะที่พึงประสงค์และต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน นำผลมาวิเคราะห์และสรุปรวม 10 คุณลักษณะ

4. แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาจากคุณลักษณะที่ได้จากการแสดงความคิดเห็น จำนวน 10 คุณลักษณะ

5. คณะกรรมการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนของข้าราชการครู ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ

6. ข้าราชการครู หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูสายการสอนของโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

7. การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง วิธีการทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการวัด โดยใช้เครื่องมือแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง โดยมีการแยกวัดหลายด้านผลการวัดจะช่วยให้ทราบว่าเครื่องมือที่วัดในสิ่งเดียวกันหรือที่เรียกว่าวัดองค์ประกอบร่วมกันหรือไม่ มีกี่องค์ประกอบ และเครื่องมือที่วัดในแต่ละองค์ประกอบมากน้อยเพียงใด โดยจะพิจารณาผลการวิเคราะห์แล้วใช้หลักเหตุผลระบุหรือกำหนดชื่อองค์ประกอบที่วัดนั้น ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจะปรากฏค่าต่างๆที่สำคัญคือค่าCommunality ซึ่งเป็นค่าความแปรปรวนที่แต่ละด้านแบ่งให้กับแต่ละองค์ประกอบ เป็นส่วนที่ชี้ถึงว่าแต่ละด้านวัดองค์ประกอบนั้นร่วมกับตัวแปรอื่น มากน้อยเพียงใด ค่า Eigenvalue เป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบรวมในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 1 จึงจะถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งๆที่แท้จริง ค่า Factor Loading เป็นค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่แต่ละด้านวัดในองค์ประกอบนั้น โดยพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.30 ขึ้นไป

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้มีวุฒิต่ำอย่างน้อยปริญญาโทหรือสูงกว่าทางวัดผลการศึกษา และมีประสบการณ์การสอน หรือทำงานวิจัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 ท่าน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2544 - 2549) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย
3. ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
4. คุณธรรมจริยธรรม
 - 4.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม
 - 4.2 คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดกับนักเรียน
5. ค่านิยม
 - 5.1 ความหมายของค่านิยม
 - 5.2 ความสำคัญของค่านิยม ประเภทของค่านิยม และ การเกิดค่านิยม
 - 5.3 ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน
6. ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
8. การวิเคราะห์องค์ประกอบ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2544 - 2549) ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในช่วงต้นของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 ทำให้แนวทางการพัฒนาต้องชะงักงันไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดได้อย่างเต็มที่ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน และการคุ้มครองทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ให้ “ คน ” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาบนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีกรอบแนวคิดเบื้องต้น คือการพัฒนาคุณภาพคนและการให้ความคุ้มครองทางสังคมต้องมีการคัดสรรและผสมผสานมิติทางจริยธรรม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้าด้วยกันให้สอดคล้องกันเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต และเป็นองค์ประกอบในการสร้างคนไทยให้มีความสมดุลทั้งในเรื่องความรู้ ความสามารถ ความดีงาม วินัย และจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม การตระหนักถึงคุณค่าแก่นสารความเป็นไทยที่งดงามให้สามารถพึ่งตนเองได้ควบคู่ไปกับการยืนหยัดบนเวทีโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี

นอกจากนี้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ยังได้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ประชาชนได้รับการเสริมสร้างการพัฒนาปัญญาได้อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการผลิตและพัฒนาครู การปรับหลักสูตรให้มีคุณภาพ มาตรฐาน ทันสมัย และสอดคล้องตามความต้องการและสภาพของท้องถิ่น พร้อมทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนให้สามารถแสวงหาและสร้างความรู้ได้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องโดย

1. เร่งรัดการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาโดย

1.1 ปฏิรูปกระบวนการผลิตและพัฒนาครูอย่างเป็นองค์รวมที่ให้ความสำคัญเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับด้านวิชาการและการสร้างทักษะในการถ่ายทอดความรู้

1.2 สร้างระบบการประกันคุณภาพกระบวนการผลิตและพัฒนาครู ตั้งแต่กระบวนการคัดสรรนักศึกษาจนถึงการกำหนดคุณภาพมาตรฐานของบัณฑิต

1.3 สร้างระบบแรงจูงใจให้คนดี คนเก่งมาเป็นครู รวมทั้งการรักษาครูดีไว้ในระบบศึกษา

2. ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีเอกภาพในเชิงโครงสร้าง แต่มีความยืดหยุ่น หลากหลายและสามารถปรับสาระให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ในทางปฏิบัติ โดยเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดการ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งเนื้อหาสาระทางศิลปกรรมและประวัติศาสตร์อย่างจริงจัง

3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตัวเองที่นำไปสู่การรู้จักคิด วิเคราะห์ กลั่นกรองเลือกรับข้อมูลข่าวสารและวัฒนธรรมใหม่ๆ และตระหนักถึงคุณค่าของศาสนา วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ รวมทั้งให้มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง

4. สร้างเครือข่ายการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถาบันการศึกษาด้วยกัน ภาคเอกชน ชุมชน วิชาการองค์กรวิชาชีพตลอดจนประชาสังคม ในการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายกับต่างประเทศเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นสากล

5. ใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ คนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย

พระราชบัญญัติ หน่วยงาน แผน และบุคคลต่าง ๆ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะหรือมีเจตนาจะพัฒนาคนให้มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

✦ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กองแผนงาน 2542 ; อ้างอิงจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 3) ได้กำหนดคุณลักษณะคนไทยไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ดังนี้ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

คุณลักษณะของคนไทยตามความต้องการของประเทศ มีดังต่อไปนี้ (ไสว มาลาทอง : 2542 : 1)

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริต และยุติธรรม
3. ขยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาอาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัย และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเกื้อหนุนชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

7. มีพละนาถัยสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักพึ่งตนเองและมีอุตมคติ
9. มีความภาคภูมิใจ และรู้จักทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ
10. มีความเสียสละ เมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และสามัคคีกัน

จากการสังเคราะห์ “วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต” ของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (ม.ป.ป. : 3) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของคนไทยในอนาคตที่พึงปรารถนาใน 3 มิติ คือ มิติทางร่างกาย มิติทางจิตใจ และมิติทางปัญญา และคนไทยในอนาคตจะมีพัฒนาการสมวัย มีสุขภาพดี มีสุขนิสัยที่ดี เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีความเป็นประชาธิปไตย มีความรู้และทักษะทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีความรู้และทักษะในการจัดการ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการปรับตัว และมีคุณลักษณะที่มีความพอดีระหว่างคุณลักษณะต่างชั่ว ต่อไปนี้

ร่วมมือกัน	-	แข่งขันกัน
ความสามารถในการทำงานเป็นทีม	-	ความเป็นปัจเจกชน
การเป็นผู้นำ	-	การเป็นผู้ตาม
รักธรรมชาติ ศิลปะ	-	รักวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
มีชีวิตรู้จักพอ	-	มีชีวิตแข่งขันเพื่อประโยชน์สูงสุด
คำนึงความเสมอภาค	-	คำนึงถึงกำไร มุ่งประโยชน์ตน

เห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น - เห็นคุณค่าวิทยาศาสตร์ทันสมัย
 เรียนเพื่อรู้ - เรียนเพื่อปัญญา เพื่ออาชีพ
 รู้ลึกเฉพาะสาขา - รู้กว้างรู้รอบหลายสาขา
 ห่วงแผนวัฒนธรรม - รับวัฒนธรรมต่างชาติ

กองวิจัยทางการศึกษา (2540 : 3) กำหนดทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม ยุคโลกาภิวัตน์ มี 3 ด้านคือ

1. ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ได้แก่ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะการคิด และทักษะการสื่อสาร

2. ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงาน ได้แก่ มีทักษะการจัดการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ขยัน อดทน อดออมและประหยัด

3. ลักษณะที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ ควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา

กรมวิชาการ (2541 : 9) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของพลโลกในอนาคต สรุปได้ดังนี้

1. สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวันได้
2. สามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ
3. สามารถเข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างด้านวัฒนธรรม
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม
5. สามารถมองเห็นปัญหาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมระดับท้องถิ่น ระดับประเทศระดับโลก และเต็มใจที่จะแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี

6. เต็มใจที่จะเปลี่ยนวิถีชีวิตและนิสัยในการบริโภคของตนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและสร้างคุณภาพชีวิต

ข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานต่าง ๆ (กรมวิชาการ 2541 : 11) ได้กำหนดคุณลักษณะของเด็กไทยในอนาคตที่พึงประสงค์ มีดังนี้

1. มีสุขภาพอนามัยดี แข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขนิสัยที่ดีในการบริโภคเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมและสร้างคุณภาพชีวิต

2. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และเต็มใจที่จะแก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีส่วนร่วมพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก

3. มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการดำรงชีวิตเพื่ออยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สามารถนำความรู้ ความสามารถและทักษะมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

5. มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล สร้างความเข้าใจ มีทักษะการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ รู้วิธีแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

6. มีจิตสำนึกภูมิใจในความเป็นไทย สืบสานศิลปวัฒนธรรม ยอมรับในความแตกต่างด้านวัฒนธรรม

7. สามารถต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคมไทยโดยสันติวิธี

กรมวิชาการ (2542 : 4) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญาและสังคม โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มุ่งปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สามารถทำงานและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย
2. มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี มีสุนทรียภาพ
3. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์
4. มีความภูมิใจในความเป็นไทยและเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันอย่างสันติในสังคมโลก

6. มีความรู้และทักษะที่จำเป็น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 6) ได้กำหนดดัชนีวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ดังนี้

1. มีความคิดริเริ่ม
2. มีความคิดสร้างสรรค์
3. มีคุณธรรม จริยธรรม
4. มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย สติปัญญา และสังคม
5. สามารถพึ่งตนเอง และร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

คุณลักษณะของคนไทยได้มีการกำหนดคุณลักษณะหรือมีเจตนาที่จะพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะต่างๆ มากมาย เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีคุณภาพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์

3. ลักษณะผู้เรียนที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ในการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อให้เป็นไปตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้วิเคราะห์สาระบัญญัติในพระราชบัญญัติแล้วสรุปคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ ไว้ 3 ประการคือ ผู้เรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

คนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รับผิดชอบต่อสังคม รักเพื่อน ชยัน ประหยัด มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละ รักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

คนเก่ง คือคนที่มี สมรรถภาพสูง ในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านคณิตศาสตร์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ เป็นต้น เป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก เทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และนำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และ ประเทศชาติได้

คนมีความสุข คือคนที่มีสุขภาพดี ทั้งกายและจิตเป็นคนร่าเริง แจ่มใส ร่างกายแข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสระภาพปลอดพ้นจากการจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ (รุ่ง แก้วแดง, 2544 : 64 - 65)

ในขณะเดียวกันในการดำเนินการตามหมวด 6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ดังนี้คือ

1. มีวินัย ความรับผิดชอบ
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4. ประหยัด ใช้สิ่งของและทรัพย์สินอย่างประหยัดและคุ้มค่าทั้งของตนเองและส่วนรวม
5. มีความกตัญญู

4. คุณธรรมจริยธรรม

4.1 ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน บางคนก็ใช้ควบคู่กันไป จนหลาย ๆ คนเข้าใจว่าเป็นคำที่มีความหมายเดียวกัน เช่น เข้าใจว่า คนที่มีคุณธรรมสูง ก็คือคนที่มีจริยธรรมสูง แต่ความเป็นจริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้น คนที่มีคุณธรรมสูง อาจจะมีจริยธรรมต่ำก็ได้ คำสองคำนี้จึงใช้แทนกันไม่ได้ จากคำกล่าวดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมความหมายของคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งนักปรัชญา นักการศึกษา นักจิตวิทยา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นักปรัชญาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของคุณธรรมซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Virtue ไว้ เช่น ไตตัส (Titus. 1936 : 200) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นลักษณะนิสัยที่ดีของอุปนิสัย เป็นคุณภาพหรือนิสัยของมนุษย์ซึ่งคนทั่วไปชมเชยและเห็นคุณค่า เป็นการจัดระเบียบจนเป็นนิสัยของแรงกระตุ้นทางจิตใจ เป็นเจตคติ หรือรูปแบบแสดงออกซึ่งคุณค่า ความดีทางศีลธรรม

วอลเตอร์และคนอื่น ๆ (Walters and Others. 1966 : 801) กู๊ด (Good. 1973 : 641) และพจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary English. 1978 : 1226) ซึ่งให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ ที่สอดคล้องกัน คือ

1. คุณธรรม หมายถึง ความดีงามของลักษณะนิสัย หรือพฤติกรรมที่ได้กระทำจนเคยชิน
2. คุณธรรม หมายถึง คุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความคิดและมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับความประพฤติและศีลธรรม

ส่วนนักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศาสนาในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ ดังนี้

พระราชวรมุนี (2527 : 37) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม หมายถึงธรรมที่เป็นคุณความดีงาม สภาพที่เกื้อกูล

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2526 : 9) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดี ของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่าเป็นการทำความดี หรือพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจงาม ความเกรงใจ ความยุติธรรม ความรักเด็กและรักเพื่อนมนุษย์ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 190) ได้ให้ความหมายของคุณธรรม ไว้ว่า สภาพคุณงามความดี

มลิวลย์ บำรุงการ (2531 : 11) สรุปไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส ซึ่งแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเองผู้อื่น เป็นผลในการประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

ยนต์ ชุ่มจิต (2531 : 139) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติที่เป็นความดี ความถูกต้องซึ่งมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล ซึ่งพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น หรือทั้งตนเองและผู้อื่น

เจริญ ไวรวัจนกุล (2531 : 144) อธิบายว่า คุณธรรม คือ มโนธรรม อันเป็นสำนักแห่งความดี เกิดจากการไตร่ตรองด้วยเหตุผล จนสามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดงาม แล้วมุ่งมั่นอยู่กับสิ่งดีงามจนเคยชิน เป็นคนที่มีคุณธรรมเป็นกิจนิสัย และลักษณะนิสัย

ลัดดา เสนาวงษ์ (2532 : 59) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่า คือ ความดีงามต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคน และยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย

สุวรรณ วชิรปราการสกุล (2533 : 9) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมาเป็นเวลานาน โดยอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้และความเคยชิน ซึ่งแสดงออกทางกายวาจาใจ เป็นลักษณะที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่ได้ประพฤติปฏิบัติ และคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

จากความหมายของคุณธรรมตามทัศนะของบุคคลต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเกิดจากการศึกษา การปฏิบัติ การฝึกอบรม การกระทำ จนเคยชิน เกิดเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม

ส่วนคำว่า “จริยธรรม” นั้น มีนักการศึกษา นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้มากมาย ซึ่งจะกล่าวถึงพอสังเขปดังนี้

นักปรัชญาและจิตวิทยาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของจริยธรรมซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Morality ไว้เช่น

บราวน์ (Brown. 1968 : 411 – 414) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า คือ ระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกแยะการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด

แอตคินสัน (Atkinson. 1969 : 10) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นความเชื่อในสังคมหนึ่งๆ เกี่ยวกับอุปนิสัย และความประพฤติว่าอะไรเป็นสิ่งที่คนทั้งหลายพยายามที่จะประพฤติปฏิบัติ

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1976 : 4 – 5) กล่าวว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึง กฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งเป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

พจนานุกรมของลองแมน (Longman Dictionary of Contemporary. 1978 : 214) ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรมว่าเป็นความถูกต้อง หรือความบริสุทธิ์ของพฤติกรรมของการกระทำสิ่งหนึ่งๆ

ส่วนนักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศาสนาในประเทศไทย ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้เช่นเดียวกัน ดังที่ พระราชวรมุนี (ประยูรย์ ปยุตโต) (2528 : 7) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า หมายถึง มรรค คือวิธีปฏิบัติสายกลาง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ บางครั้ง

ก็เรียกว่า ไตรสิกขา ทั้งหมดนี้เป็นทางปฏิบัติ เพื่อนำมนุษย์ไปสู่จุดหมายในชีวิต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 217) ได้ให้ความหมายจริยธรรมว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2522 : 5) ข้อสรุปจากการสัมมนา ได้ให้ความหมายจริยธรรม คือ แนวทางความประพฤติและการปฏิบัติ เพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิต อันทรงคุณค่าพึงประสงค์ สุวรรณ วชิรปราการสกุล (2533 : 11) สรุปจริยธรรมว่า หมายถึงแนวทางในการปฏิบัติ อันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ และประเมินแล้วว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งผู้กระทำก็จะได้รับความพึงพอใจว่าการกระทำนั้นเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น

จากความหมายของจริยธรรมในทัศนะของบุคคลต่างๆ ดังได้กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่าจริยธรรม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ควรกระทำเพื่อความสงบสุขและเป็นที่ยอมรับของสังคม

4.2 คุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดกับนักเรียน

ชาเลื่อง วุฒิจันทร์. (2424 : 28 – 31) ได้กล่าวถึง จริยธรรมในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีจุดมุ่งหมายให้เกิดผลแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. มีคุณสมบัติที่ต้องการเน้น เช่น ความเสียสละ ความมีวินัยในตนเอง ความขยัน หมั่นเพียร ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน การรู้จักคิดวิจารณ์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ฯลฯ
2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น มีสุขนิสัยส่วนตัวและส่วนรวมทั้งทางกาย และจิตใจ รู้กฎหมายที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน มีความรู้และทักษะในการหา การใช้และออมทรัพย์ ฯลฯ
3. มีชีวิตที่สงบสุข เช่น รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ๆ เข้าใจและศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือและนำหลักธรรม มาใช้ในชีวิตประจำวัน ฯลฯ
4. เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ เช่น เชื่อมมั่นในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข รู้คุณค่า ชื่นชมและรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ ฯลฯ

กิริติ บุญเจือ (2538 : 99) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของนักเรียน ดังนี้

1. พึงหาโอกาสเรียนรู้ให้เข้าใจวิธีการใช้เหตุผลและขอบเขตของเหตุผลโดยเร็วที่สุดตามวัยและระดับการศึกษา
2. พึงยอมรับทุกอย่างด้วยเหตุผล พึงรับพิจารณาความคิดทุกอย่างที่มีเหตุผล ด้วยความเคารพ แม้นตนเองจะยังไม่เห็นด้วยกับเหตุผลนั้น
3. พึงเคารพความคิดที่มีเหตุผลของตนเองและผู้อื่น ในทางปฏิบัติ พึงหาทางประนีประนอม ความคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาทางสายกลางซึ่งทุกฝ่ายจะได้บ้าง เสียสละบ้าง
4. พึงถือว่าการศึกษเล่าเรียน มิใช่การกอบโกยหาวิธีได้เปรียบ เสียเปรียบคนอื่น ในสังคม แต่การศึกษา คือการสร้างบุคลิกภาพ จึงไม่พึงแข่งขันและกีดกันซึ่งกันและกัน

5. ฟังถือว่าชีวิตในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจริง ไม่ใช่ชีวิตชั่วคราวเหมือนในรถโดยสาร หรือเรือโดยสาร

6. ฟังสร้างสังคมในสถานศึกษาให้เป็นสังคมในอุดมคติ ที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขได้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ

7. ฟังมีความสุจริตในการทำงานที่ครูอาจารย์มอบหมายในการศึกษา เช่น การบ้าน ทำแบบฝึกหัด การทำรายงานในเรื่องต่าง ๆ และในการสอบ

8. ฟังถือว่าเกียรติย่อมอยู่เหนือผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น

9. ฟังฝึกให้นักกีฬาในการแข่งขันทุกประเภท

10. ฟังให้เกียรติครูอาจารย์ และเพื่อนเสมอ

11. ฟังถือว่าสิทธิจะต้องแลกเปลี่ยนกับหน้าที่และความรับผิดชอบเสมอ

5. คำนิยาม

5.1 ความหมายของคำนิยาม

คำนิยาม หมายถึง ความรู้สึกรวมที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การที่บุคคลมีคำนิยามในเรื่องหนึ่งนั้นแสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ ทศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น และความพร้อมที่จะแสดงออกเพื่อสนองต่อคำนิยามนั้น บุคคลจะขัดขวาง และต่อต้านการกระทำที่ขัดต่อคำนิยามที่เขามีอยู่ คำนิยามจัดได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคลทั้งทางด้านลบและบวก (เพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม และอ้อมเดือน สดมณี. 2529 : 14)

ปราโมทย์ นาครทรรพ (2514 : 74) กล่าวว่า คำนิยามตามทัศนะของวิลเลียม นักสังคมวิทยาผู้มีชื่อเสียง ซึ่งได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคำนิยามไว้ว่า คำนิยามอาจหมายถึงความสนใจ ความยินดี ความชอบ หน้าที่ พันธกรณีทางศีลธรรม ความปรารถนา ความอยาก ความต้องการ ความเหน็ดเหนื่อย หรือความรู้สึกอื่นๆ ที่มนุษย์เชื่อและยึดถือเอาเป็นทางสำหรับเลือก

พัทธยา สายหู (2526 : 51) ได้กล่าวว่า คำนิยาม หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจำไว้ช่วยในการตัดสินใจการเลือก ตราบใดที่มนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะต้องเลือกในการกระทำอยู่ มนุษย์จะต้องอาศัยคุณค่าหรือคำนิยามประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่เคยกระทำจนเป็นนิสัย

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2518 : 46) กล่าวว่า คำนิยาม หมายถึง ความคิด พฤติกรรมและสิ่งอื่นๆ ที่คนในสังคมหนึ่งเห็นว่ามีคุณค่าจึงยอมรับมาปฏิบัติตาม และหวงแหนไว้ และคำนิยามมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย

เจือ เกตุเรีฐียร (2519 : 10) ได้ให้ความหมายว่า คำนิยาม คือสิ่งที่สังคมนิยมชมชอบเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีประโยชน์

พนัส หันนาคินท์ (2520 : 18) ได้ให้ความหมายของค่านิยม ว่าหมายถึง การยอมรับนับถือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคน ที่มีอยู่ต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจเป็นวัสดุมนุษย์ สิ่งมีชีวิตอื่นๆ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจสังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยได้ทำการประเมินค่าจากทัศนคติ โดยที่ตัวรอบคอบ และในบางครั้งค่านิยมอาจเรียกได้อีกชื่อหนึ่งว่า ระบบความชอบพิเศษ (Perference System) ซึ่งหมายถึงแนวคิดที่ว่าอะไรน่าประพัติน่าปฏิบัติมากกว่าอย่างอื่น ดังนั้น ค่านิยมจึงมักจะสอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคล เพราะตามปกติแล้ว บุคคลย่อมกระทำการต่างๆ ไปตามสิ่งที่ตนเห็นควรและน่ากระทำ

สงบ ลักษณะ (2524 : 29) กล่าวว่าค่านิยมเป็นคุณลักษณะภายในจิตอันจะคอยชักจูงกระตุ้นให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติ ไปในทางที่พึงงาม

สาโรช บัวศรี (2526 : 13) กล่าวว่าค่านิยมเป็นสภาพหรือการกระทำบางประการ ซึ่งเราเชื่อถือ ค่านิยมว่าควรยึดถือหรือยึดมั่นหรือว่าเราควรกระทำหรือปฏิบัติ เพื่อจะให้บรรลุถึงความมุ่งหมายของสังคมหรือตัวเอง

สวณิต ยมาภัย (2526 : 723) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในจิตใจมนุษย์ ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีคุณค่าหรือเป็นประโยชน์แก่ตนเองยิ่งกว่าสิ่งอื่น ค่านิยมอาจจะอยู่ในระดับส่วนตัว ในระดับครอบครัว หรือในระดับสังคมที่เราเรียกว่า ค่านิยมส่วนตัว ค่านิยมเฉพาะกลุ่ม หรือ ค่านิยมของสังคมนั้นเอง

พรรณี ชูชัย (2522 : 289) ก็มีความเห็นที่สอดคล้องว่า ค่านิยม หมายถึง ความนิยมชมชอบต่อสิ่งต่างๆ หรือสภาพการณ์ใดๆ เนื่องจากการที่เรามีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้นว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นสิ่งที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติ

คริสเทนเซน (Cristensen. 1969 : 115) กล่าวว่า ค่านิยมหมายถึงเกณฑ์ที่แต่ละบุคคลใช้เลือกสิ่งต่าง ๆ ที่มีให้เลือก ค่านิยมแม้จะมีลักษณะใกล้เคียงกับความเชื่อและเจตคติก็ตาม แต่ทั้งสามชนิดก็ยังมีส่วนแตกต่างกัน คือ ความเชื่อเป็นเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่า บางอย่างจริงหรือไม่จริง เจตคติคือลักษณะภายในบุคลิกลักษณะที่คนเราแสดงต่อการกระทำหรือสิ่งต่างๆ เป็นเพียงแนวโน้มที่จะปฏิบัติเท่านั้น ส่วนค่านิยมจะเป็นมาตรฐานของความชอบหรือไม่ชอบ เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินคุณค่าหรือความสำคัญ ของสิ่งของ ความคิดและเหตุการณ์ ดังนั้น ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการตัดสินใจ

๙- โรคิช (Rokeach. 1969 : 125) ได้ให้ความหมายค่านิยมไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง รูปแบบของความเชื่อที่แต่ละคนยึดถือว่าจะควรปฏิบัติอย่างไร สิ่งใดมีคุณค่าหรือสิ่งใดไม่มีคุณค่า โดยทั่วไป ค่านิยมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมเป็นมาตรฐานในการตัดสินว่าสิ่งใดเลว สิ่งใดดีและใช้ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคล

ส่วนในวรรณคดีของ กู๊ด (Good. 1973 : 636) ซึ่งกล่าวไว้ในแนวของสังคมวิทยาว่า ค่านิยมเป็นเรื่องของความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งๆ นั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองให้คุณค่า

ฟีทเชอร์ (Feather. 1976 : 4 – 5) ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่าค่านิยมเป็นความเชื่อซึ่งมีลักษณะที่ยืนยงถาวรเป็นแนวทางในการประพฤติ หรือเป็นเป้าหมายในการดำรงชีวิต เป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีและเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

จากความหมายของค่านิยมดังกล่าวแล้วข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึงความเชื่อที่บุคคลใช้อยึดถือประจำใจ ช่วยในการตัดสินใจในการเลือกที่จะกระทำสิ่งต่างๆที่บุคคลเลือกสรรว่าดีแล้ว มีความหมายสำหรับเขา ซึ่งเขาได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตและค่านิยมทุกค่านิยมจะมีความสำคัญไม่ทัดเทียมกัน เพราะค่านิยมของแต่ละบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขา เนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ค่านิยมแตกต่างออกไป ถึงแม้ว่าอยู่ในวัฒนธรรม หรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลเพิ่มมากขึ้นก็จะมีผลกระทบกระเทือนทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขา ดังนั้นค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ แต่ก็ยังเป็นเครื่องหมายในการปฏิบัติพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

5.2 ความสำคัญของค่านิยม ประเภทของค่านิยม และ การเกิดค่านิยม

ความสำคัญของค่านิยม

ค่านิยมเป็นสิ่งที่บุคคลเห็นว่าสำคัญ และใช้เป็นจุดมุ่งหมายของชีวิตที่บุคคลยึดถือปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิตภายในสังคม ค่านิยมเป็นความรู้สึกรู้สึกที่มีความมั่นคงต่อการตัดสินใจแก้ปัญหาในทิศทางที่สอดคล้องตามลำดับความต้องการของบุคคลและเตรียมกระบวนการตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมในทิศทางที่บุคคลได้กำหนดไว้แล้ว หน้าที่สำคัญของค่านิยมก็คือ ค่านิยมเป็นแนวทางที่ช่วยชี้นำวิถีทางปฏิบัติ โดยช่วยในการประเมิน และตัดสินใจต่อการกระทำว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมหรือน่าตำหนิ และยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความต้องการและแรงจูงใจของบุคคลการรวมกันของค่านิยมเข้าเป็นระบบค่านิยมยังช่วยบุคคลในการตัดสินใจเลือกกระทำ และลดความขัดแย้งระหว่างค่านิยม โดยบุคคลจะเลือกแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับค่านิยมที่บุคคลคิดว่ามีค่ามากกว่า นอกจากนี้ ค่านิยมใดก็ตามที่บุคคลได้รับการเสริมแรงหรือดอกย้าอยู่เสมอ จนบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแล้วย่อมยากที่จะเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งถ้าหากมีค่านิยมใหม่เข้ามาและไม่สอดคล้องกับค่านิยมเดิมที่บุคคลยึดถืออยู่ บุคคลก็จะมีปฏิกิริยาไม่ยอมรับและอาจนำไปสู่การแสดงออกซึ่งความขัดแย้งอย่างรุนแรงก็ได้ (สุนทร โคมิน และสนธิ สมักรการ.2522 : 2-3) ซึ่งสุนทร โคมิน และสนธิ สมักรการ (2523 : 68) ได้กล่าวถึงความสำคัญไว้ว่า

1. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นเกณฑ์ (Criteria) หรือมาตรฐาน (Standard) ที่ชี้นำพฤติกรรม การปฏิบัติในหลายทาง เช่น

1.1 เป็นเกณฑ์ใช้ในการประเมิน ตัดสิน ชื่นชม ยกย่อง หรือติเตียนตนเอง หรือ การกระทำของคนอื่น

1.2 เป็นตัวกำหนดให้เราเลือกนิยามอุดมการณ์ทางการเมือง บางอุดมการณ์มากกว่า อุดมการณ์อื่นๆ

1.3 จูงใจให้เราแสดงจุดยืนของเราในเรื่องต่าง ๆ

1.4 เป็นบรรทัดฐานที่ช่วยในการชักชวน ท้าทาย คัดค้าน และถกเถียงหรือพยายาม ที่จะเปลี่ยน

1.5 เป็นบรรทัดฐานสำหรับกระบวนการให้เหตุผลต่อความนึกคิด และการกระทำของตน

2. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นตัวอย่างบ่งชี้ถึงความต้องการและแรงจูงใจของมนุษย์

หน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา (2531 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมไว้ดังนี้

2.1 ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลายของเราว่า ควรจะทำ หรือไม่ควรจะทำ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และค่านิยม จะช่วยทำหน้าที่ประเมิณการ ปฏิบัติการต่าง ๆ ทั้งของเราและของผู้อื่น

2.2 ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนสำหรับการตัดสินใจ และการแก้ไขข้อขัดแย้งต่าง ๆ ใน บางกรณีบุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้ง ทำให้ต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เช่น การ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดกับความเป็นตัวของตัวเอง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแต่ยากจน กับ การปฏิบัติงานในทางที่ทุจริตแต่ร่ำรวย บุคคลจะเลือกเดินทางไหนนั้น ค่านิยมหรือระบบค่านิยมที่บุคคลมีอยู่จะช่วยกำหนดทางเลือกให้เขา

3. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจหรือผลักดันของบุคคลเช่น บุคคลที่มีค่านิยมในการมีอายุ ยาวนานหรือสุขภาพดี ก็จะมีแรงผลักดันให้อยากออกกำลังกาย เป็นต้น

วีระ บุญยะกาญจน ได้ให้ความเห็นว่า ค่านิยมเป็นเรื่องสำคัญมากในด้านการทำนุบำรุงวัฒนธรรม ทางจิตใจของประชาชนในแต่ละสังคมค่านิยมจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลาที่มีการพัฒนาสังคม หลายค่านิยมมักจะเข้าใจว่าเมื่อสังคมได้รับการพัฒนาทางด้านวัตถุมากเท่าไร จะมีผลทำให้ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปใน ทางที่ไม่พึงปรารถนามากขึ้นเท่านั้น(วีระ บุญยะกาญจน. 2521 : 1)

จากความสำคัญของค่านิยมดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่าค่านิยมจะเป็นตัวการที่มีอิทธิพลต่อการ แสดงออกของพฤติกรรมของมนุษย์ คือ เป็นมาตรฐานหรือเป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ และ ทำหน้าที่กระตุ้น เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติและการประพฤติปฏิบัติของตนเป็นตัวการที่ทำให้ สังคมเปลี่ยน ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็ทำให้เกิดค่านิยมใหม่ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยี ฉะนั้น ค่านิยมเป็นได้ทั้งเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลง

ประเภทของค่านิยม

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2515 : 54) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 3 ประเภท คือ

1. ค่านิยมรวมเป็นสิ่งที่ทุกคนยึดถือตรงกันเป็นสากลใครทำผิดถือว่าฝ่าเหล่าถูกเพ่งเล็ง
2. ค่านิยมจำเพาะ เป็นสิ่งที่คนกลุ่มน้อยบางกลุ่มในสังคมใหญ่ยอมรับแบบอย่างความเชื่อถือใน

เฉพาะกลุ่มย่อย

3. ค่านิยมที่เป็นทางเลือก เป็นค่านิยมที่เป็นทางเลือกหรือทางเลือกซึ่งสัมพันธ์กับค่านิยมที่เป็นสากล
- พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 24) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่มีลักษณะคงตัว คือค่านิยมที่จำเป็นจะต้องรับปลูกฝังให้กับเยาวชนไทยและประชาชนโดยทั่วไป เป็นค่านิยมที่ยอมรับโดยปราศจากข้อสงสัยในสังคม เช่นค่านิยมความรักชาติ ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และการพึ่งตนเอง เป็นต้น

2. ค่านิยมที่มีลักษณะไม่คงตัว หรือค่านิยมที่เกิดขึ้นใหม่ยังอยู่ในระหว่างการพิสูจน์ด้วยกาลเวลาว่าจะมีความคงทนถาวรสักเพียงไร การสร้างค่านิยมประเภทนี้ อาจไม่รีบด่วนนักเมื่อเทียบกับค่านิยมประเภทแรก

สาโรช บัวศรี (2526 : 10 – 11) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมพื้นฐาน (Basic Values) ประกอบด้วยค่านิยมดังต่อไปนี้

- 1.1 ศีลธรรม (Moral Values)
- 1.2 คุณธรรม (Ethical Values)
- 1.3 ธรรมเนียมประเพณีหรือวัฒนธรรม (Cultural Values)
- 1.4 กฎหมาย (Legal Values)

2. ค่านิยมวิชาชีพ (Professional Values)

- 2.1 อุดมการณ์ในชีวิตของตน
- 2.2 วินัยของวิชาชีพของตน
- 2.3 มารยาทของวิชาชีพของตน
- 2.4 พระราชบัญญัติเกี่ยวกับวิชาชีพโดยตรง

นอกจากนั้น คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้แบ่งประเภทของค่านิยมพื้นฐานเป็น 3 ประเภท คือ (เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. 2525 : 34 – 35)

1. ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง (Self-Oriented Values) ได้แก่ ค่านิยมการประหยัด ความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเองและความมีสติปัญญา

2. ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม (Society – Oriented Values) ได้แก่ ค่านิยมความรับผิดชอบ ความสามัคคี และการยึดมั่นในคุณธรรม

3. ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ (National Values) ได้แก่ ค่านิยมความรักชาติ

ฟินิกซ์ (Phinix. 1958 : 549 – 551) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ค่านิยมทางวัตถุ (Material Values) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความจำเป็นทางด้านร่างกายของชีวิตมนุษย์
2. ค่านิยมทางสังคม (Social Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรักความผูกพันและความต้องการของบุคคล
3. ค่านิยมทางความจริง (Truth Values) เป็นค่านิยมที่มีความสำคัญมากสำหรับผู้ที่ต้องการความรู้และนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งต้องการค้นคว้าหากฎแห่งธรรมชาติ
4. ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Values) เป็นค่านิยมที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบ
5. ค่านิยมทางสุนทรียะ (Esthetic Values) เป็นความซาบซึ้งในความดีความงามของสิ่งต่างๆ
6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Values) เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความปรารถนา ความสมบูรณ์ของชีวิต

สรุปประเภทของค่านิยม

ตามความเห็นของนักวิชาการ ค่านิยมแบ่งออกเป็นหลายประเภท ซึ่งอาจจะแบ่งออกตามกลุ่มใหญ่ เช่น ค่านิยมรวม หรือค่านิยมย่อย เป็นต้นหรืออาจจะแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ที่เป็นเฉพาะด้าน เช่น ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม หรือค่านิยมวัตถุ ค่านิยมทางจริยธรรม ค่านิยมทางศาสนาก็ได้ แต่โดยรวมแล้ว ค่านิยมเป็นสิ่งที่คงที่มีความคงทนถาวรและควรจะต้องปลูกฝังให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

การเกิดค่านิยม

พนัส หัสนาคินทร์ (2520 : 18) ได้กล่าวถึงการเกิดค่านิยมในแต่ละบุคคลไว้ว่า

1. ประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของเขาและเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลผิดแผกแตกต่างกันออกไป ถึงแม้ว่าเขาจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีเพิ่มมากขึ้น ก็จะมีผลกระทบทำให้เขาเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงค่านิยมเดิมของเขาขึ้น

2. การคิดรอบคอบ การวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนถึงผลที่จะตามมาในชีวิต

เจือ เกตุเจียร (2519 : 79) กล่าวว่าค่านิยมอาจเกิดขึ้นได้หลายทาง เช่น เกิดจากความนึกคิดของตนเอง ชักชวน การอบรม การศึกษาเล่าเรียน การบังคับ ด้วยบทกฎหมาย และข้อบังคับ การเห็นตามกัน การปลูกฝัง ความหวัง อุดมการณ์ ความนิยมตามยุคตามสมัยและความเปลี่ยนแปลงของสังคม

พรณี ชูชัย (2522 : 197) กล่าวว่าค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้ ลักษณะดังนี้

คนที่ได้รับการศึกษาอบรมมาตั้งแต่เด็ก เช่น การที่เด็กทำสิ่งอันดีงาม จะได้รับคำชมเชย

หรือความชื่นชมจากผู้ใหญ่ หรือการที่เด็กผิดจะถูกลงโทษหรือว่ากล่าวตักเตือน คนรับค่านิยมจากสังคม มาเป็นของตนเพื่อให้เกิดความสนใจว่าสังคมจะยอมรับ

ดังนั้นการเกิดค่านิยมจึงเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และได้มาจากการ เรียนรู้ในครอบครัว วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หลักศาสนา ศักดิ์ศรี สังคม สถาบัน โดยผ่านกระบวนการ วินิจฉัยเลือกสรรแล้วว่าค่านิยมนั้นๆ มีความเหมาะสมและมีคุณค่าต่อการที่จะดำรงชีวิตในสังคม ได้อย่างมีความสุข ค่านิยมในแต่ละสังคมจะไม่เหมือนกัน ค่านิยมจะไม่มีดี หรือเลว ถูกหรือผิด เป็นสิ่ง ที่คนในสังคมยึดถือเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ และส่งผลให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมที่ปรากฏ ออกมาภายนอก

5.3 ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน

ค่านิยมพื้นฐานเป็นค่านิยมที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำโครงการ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ค่านิยมที่พึงประสงค์ของเยาวชนและประชาชน โดยรวบรวมเอกสารค่านิยมจาก แหล่งต่าง ๆ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิมาประชุมเพื่อพิจารณาหลายครั้ง และสามารถดำเนินค่านิยมเพื่อ ชีวิตและสังคมไทยได้ 20 ประการ มาจัดทำแบบทดสอบวัดค่านิยมจับคู่ขึ้น 4 คู่ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ประชาชนและเยาวชนใน 10 จังหวัดทำแบบทดสอบวัดค่านิยม แล้วนำผลการวิจัยมาพิจารณาคัดเลือก จัดอันดับค่านิยมที่มีความสำคัญต่อสังคมไว้ 9 ประการ (เชื้อ สาริมาน. 2525 : 26-29) ดังนี้

1. การประหยัด
2. ความขยันหมั่นเพียร
3. ความมีสติปัญญา
4. การพึ่งตนเอง
5. ความรับผิดชอบ
6. ความสามัคคี
7. การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
8. ความมีวินัย
9. ความรักชาติ

ขั้นต่อมาได้นำค่านิยม 9 ประการมาพิจารณากำหนดเป็นค่านิยมพื้นฐาน ให้ทุกคนร่วมกันเสริมสร้าง ปลูกฝัง และปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เรื่องค่านิยมพื้นฐาน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2525 (เกียรติศักดิ์ อิชยานนท์. 2527 : 13-14) ดังนี้

1. การพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย

4. การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา

5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ค่านิยมพื้นฐานสามารถกล่าวได้ว่ามีความจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต หากเข้าใจและยอมรับและปฏิบัติตามแล้วย่อมพอใจและเกิดความสุข ถือว่าเป็นค่านิยมที่สำคัญที่สุด ทำให้บุคคลได้พัฒนาและเจริญขึ้นได้ (วัชร ฐวธรรม. 2526 : 7)

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษา เป็นคณะบุคคลซึ่งมีความสำคัญที่จะทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษา ในฐานะที่เป็นองค์กรอย่างเป็นทางการที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชนในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนที่เป็นสมาชิกของชุมชน

คณะบุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าว เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้แต่งตั้งกรรมการตำบล ประกอบด้วยกรรมการ 3 คน คือ กำนัน หรือหัวหน้าตำบล 1 คน เจ้าธิการ ซึ่งเป็นเจ้าคณะหมวดในตำบล 1 รูป และแพทย์ประจำตำบล 1 คน มีหน้าที่จัดตั้งโรงเรียน ทำนุบำรุงหาเด็กเข้าเรียน หาครูมาสอน เรียกโรงเรียนที่ตั้งขึ้นนี้ว่า “โรงเรียนประชาบาล” โดยใช้ทุนทรัพย์ของประชาชน จนถึง พ.ศ. 2524 จึงได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาพุทธศักราช 2525

ต่อมา พ.ศ. 2539 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 เนื่องจากมีข้อมูลจากการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งด้านการดำเนินการ การมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในผลงานของตนเอง และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา ประกอบกับกระแสความต้องการให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

ดังนั้น พ.ศ. 2540 จึงได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 เพื่อให้เกิดผลงานอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ขึ้น เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนหลายฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาของ

ชุมชน และเป็นระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาฉบับแรกที่กำหนดให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการเป็นกรรมการสถานศึกษาซึ่งจะเห็นได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของคณะกรรมการในการเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากและเพิ่มขึ้นตามลำดับ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้กำหนดให้มีกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นอย่างน้อยสถานศึกษาละ 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกิน 2 คน
2. ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารศึกษานั้น จำนวนไม่เกิน 2 คน
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชนหรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกิน 2 คน
4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกิน 2 คน
5. ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกิน 2 คน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกิน 4 คน

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง ใน ข้อ 1,3,4,5,6 เป็นประธานและอีกคนเป็นรองประธาน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ : 2542)

7. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หรือการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง เป็นเทคนิคการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่เชื่อถือได้ โดยการดึงเอาเนื้อหาในหลักฐานทั้งหลายออกอย่างมีระบบระเบียบ สามารถตีเป็นตัวเลขได้ และมีความเป็นปรนัย (อุทุมพร จามรมาน. 2533 : 98) การวิเคราะห์เนื้อหาจะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารหรือหลักฐานที่เป็นข้อมูลที่ใช่ใช้ในการวิจัย มีลักษณะใกล้เคียงกับการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ จะแตกต่างกันตรงที่เอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์และข้อสรุปที่ต้องการ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2532 : 35)

ลักษณะทั่วไปของการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปได้ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2533 : 99 ; อ้างอิงจาก Krippendorff . 1980)

1. มีข้อมูลและข้อมูลนี้ต้องมีลักษณะที่สื่อความหมายได้
2. มีเนื้อหา (Content) หรือประเด็น
3. ความรู้ของนักวิเคราะห์ที่จะวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับความเป็นมา
4. เป้าหมายของการวิเคราะห์เนื้อหาต้องชัดเจน
5. การอ้างอิงต้องอาศัยสถิติปัญหาและความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่ศึกษา
6. มีความเที่ยงตรง (Validity)

การวิเคราะห์เนื้อหา มีหลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์การจำแนก โฮลสติ (อุทุมพร จามรมาน. 2531 :10-11 ; อ้างอิงจาก Holsti . 1969) ได้จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 3 แบบคือ

1. การวิเคราะห์ลักษณะของการสื่อความหมายเป็นการวิเคราะห์สามารถในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาระต่างๆที่เป็นข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ เช่น เป็นเรื่องอะไร มีความเป็นมาอย่างไร และเกี่ยวข้องกับใคร เป็นต้น

2. การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ เป็นการวิเคราะห์หาเหตุผล ตลอดจนผลจากข้อมูล
3. การวิเคราะห์ผล เป็นการวิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นผลของการสื่อความหมาย

คริพ เพนดอฟฟ์ (Krippendorff) จำแนกการวิเคราะห์เนื้อหาออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. วิเคราะห์เนื้อหาแบบ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของเนื้อหาสาระที่นำมาวิเคราะห์

2. วิเคราะห์เนื้อหามาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินค่าของเนื้อหาว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด หรือมีสาระแตกต่างจากมาตรฐานมากน้อยเพียงใด

3. การวิเคราะห์หาดัชนีบางอย่าง เช่น ความถี่ของคำ สัญลักษณ์ และดัชนีที่ชี้ให้เห็น ลักษณะต่างๆในเนื้อหาสาระที่นำมาวิเคราะห์

4. วิเคราะห์เพื่อหากลุ่มคำต่างๆ เช่น ตำแหน่ง ยศ ปี สถานที่ เป็นต้น

5. วิเคราะห์เพื่อหาความหมาย เช่น การสรุปประเด็น การหาสาเหตุและผล การอธิบาย

พฤติกรรม เป็นต้น

6. วิเคราะห์เพื่อหากระบวนการภายใน เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงลักษณะภายในของกลุ่มที่ศึกษา

องค์ประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหานอกจากจะอาศัยความเชี่ยวชาญของผู้วิเคราะห์แล้ว ยังจะต้องอาศัยองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ

1. เนื้อหาที่จะวิเคราะห์ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ ละคร เพลง คำกล่าว บทสัมภาษณ์ และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
2. วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ ซึ่งจะมีวัตถุประสงค์ใหญ่ๆ 3 ประการ ได้แก่ การวิเคราะห์เพื่อสรุปข้อมูล เพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายใน และเพื่อหารูปแบบหรือความสัมพันธ์ภายนอก
3. หน่วยในการวิเคราะห์ ได้แก่ ประเด็นหลักหรือกลุ่มของเนื้อหาสาระที่วิเคราะห์ซึ่งกำหนดจากการพิจารณาจากลักษณะทั่วไปในทางกายภาพ ทางภาษา โครงสร้าง ความหมาย และการอ้าง เป็นต้น
4. การสุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่นำมาวิเคราะห์มากมาย ดังนั้นผู้วิเคราะห์จึงต้องรู้จักสุ่มเนื้อหาออกมาวิเคราะห์ โดยใช้ความรู้ความสามารถจำแนกสิ่งที่เกี่ยวข้องที่จะวิเคราะห์ออกมาตามความจำเป็น

วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

วิธีวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการแปลภาษาเป็นข้อมูลและขั้นตอนการแปลข้อมูลเป็นตัวเลข ซึ่งมีรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ดังนี้ (อุทุมพร จามรมาน. 2531 : 13)

1. การแปลภาษาเป็นข้อมูล จะกระทำได้อีกต่อเมื่อผู้วิเคราะห์จับประเด็นที่ซ่อนอยู่ในเนื้อหาสาระได้อย่างชัดเจนเสียก่อน แล้วแยกเนื้อหาสาระออกเป็นส่วนย่อยๆ ตามแต่ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ เช่น
 - 1.1 แยกเป็นกลุ่มตามเนื้อหาหรือตัวแปร
 - 1.2 แยกเป็นสาย (chain) เช่น เนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต นำมาจัดเรียงบนเส้นเดียวกัน
 - 1.3 แยกเป็นวงกลมย่อย (loop) เนื้อหาสาระใดที่เป็นพวกเดียวกัน นำมาจัดพวกเข้าด้วยกันเป็นวงๆ
 - 1.4 แยกตามมิติ เช่น จัดกลุ่มตัวแปรตามบุคลิกของคน 5 แบบ ก็จะได้ 5 มิติ
 - 1.5 จัดทำเป็นกิ่งก้านต้นไม้ (trees) ซึ่งได้แก่ การจัดทำเป็นระเบียบแยกย่อยเป็นสายๆ เหมือนรากหรือกิ่งก้านของต้นไม้

2. การแปลงข้อมูลออกเป็นตัวเลข เป็นขั้นตอนหลังจากที่วิเคราะห์เนื้อหาออกเป็นส่วยย่อยแล้ว การแปลงข้อมูลจากส่วยย่อยเป็นตัวเลขนี้ ทำได้ 2 แบบคือ แปลเป็นจำนวนหรือความถี่ กับแปลเป็นค่าหรือคะแนน

ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เนื้อหาจะอิงผู้วิเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ โดยผลการวิเคราะห์จะขึ้นอยู่กับลักษณะและความสามารถของผู้วิเคราะห์ความสมบูรณ์ของข้อมูล การสุ่มข้อมูลวิเคราะห์ วิธีการวิเคราะห์ และการจัดทำรายงานเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ ความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็นความเชื่อมั่น (Reliability) กับความเที่ยงตรง (Validity)

ความเชื่อมั่น หมายถึง ความคงที่ ความเหมือนเดิม และความแม่นยำ ซึ่งตรวจสอบได้โดยการวิเคราะห์ซ้ำ แล้วเปรียบเทียบผลของการวิเคราะห์ทั้งสองครั้งว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกัน การตรวจสอบขั้นตอนการวิเคราะห์ทุกขั้นตอน และการตรวจสอบเกี่ยวกับเกณฑ์หรือมาตรฐานในทุก ๆ ขั้นตอน

ความเที่ยงตรง หมายถึง ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับความเป็นจริงมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาทั้งความเที่ยงตรงภายใน (Internal validity) และความเที่ยงตรงภายนอก (External Validity) รวมทั้งความเที่ยงตรงของข้อมูล ความเที่ยงตรงตามความหมาย ความเที่ยงตรงตามการสุ่มตัวอย่าง ความเที่ยงตามวิธีการ และความเที่ยงตรงตามทฤษฎี

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม โดยสอบถามความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละกลุ่มตัวอย่างมาแยกวิเคราะห์แล้วสรุปเนื้อหาไว้เป็นด้านๆ เพื่อจะได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เบื้องต้น

8. การวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจัดและรวมกลุ่มตัวแปรจำนวนมากให้เหลือเฉพาะที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2540 : 160) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวคิดของการวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลการวัด โดยใช้เครื่องมือหลายชุด หรือหลายด้าน ผลการวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบว่าเครื่องมือหรือเทคนิคเหล่านั้นวัดในสิ่งเดียวกันหรือที่เรียกว่าองค์ประกอบร่วมหรือไม่มีกี่องค์ประกอบ เครื่องมือหรือเทคนิคเหล่านั้นวัดแต่ละองค์ประกอบมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจะพิจารณาผลการวิเคราะห์

และใช้หลักเหตุผลระบุ (หรือกำหนดชื่อ) องค์ประกอบที่วัดนั้น ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบจะปรากฏค่าต่างๆ ที่สำคัญคือ ค่า Communalities เป็นค่าความแปรปรวนที่แต่ละระดับ แบ่งให้กับ

แต่ละองค์ประกอบ เป็นส่วนที่ชี้ถึงว่า แต่ละฉบับวัดตัวประกอบร่วมกับตัวแปรอื่นมากน้อยเพียงใด ค่า Eigenvalue เป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบร่วมในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 1 จึงจะถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งๆ ที่แท้จริง Factor Loading เป็นค่านำหนักองค์ประกอบที่แต่ละฉบับวัดในองค์ประกอบนั้น

วิรัช วรรณรัตน์ (2538 : 37) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวคิดการวิเคราะห์องค์ประกอบ ว่าเป็นวิธีการทางสถิติที่พยายามจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันทำให้การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีภาพลักษณ์ที่เด่นชัด โดยลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลง และทราบค่านำหนักของตัวประกอบในตัวแปรแต่ละตัว ลักษณะเด่นของตัวแปรและการจัดกลุ่มตัวแปร ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร ให้ทราบถึงโครงสร้างแบบแผนของข้อมูลและปัจจัยร่วมของตัวแปร ตลอดจนค่านำหนักแต่ละตัวประกอบ ที่ได้จากค่าของตัวแปร

ส.วาสนา ประวาสพฤกษ์ (ม.ป.ป. : - 12) ได้กล่าวว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบยึดหลักที่ว่า ตัวแปรหรือข้อมูลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันนั้นเนื่องมาจากตัวแปรเหล่านี้มี องค์ประกอบร่วมกัน สังเกตได้จากการจับกลุ่มของตัวแปรหรือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังนั้นสามารถใช้ องค์ประกอบร่วมแทนตัวแปรกลุ่มนั้นได้ เป็นการลดจำนวนข้อมูลให้น้อยลง การจับกลุ่มของตัวแปรซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปร ทำให้ทราบถึงโครงสร้างและแบบแผนของข้อมูลทำให้หา องค์ประกอบร่วมของตัวแปรได้ และสามารถหานำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวได้ ซึ่งค่านำหนัก องค์ประกอบนี้สามารถอธิบายได้ถึงความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบนั้นแสดงถึงขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบ

ดังนั้น การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ผลงาน เพื่อใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อให้ได้เนื้อแท้ที่ซ่อนอยู่ให้ได้ ตัวประกอบแยกออกจากกันเป็นกลุ่ม โดยใช้เครื่องมือหรือเทคนิคหลายชุดหรือหลายด้าน

การทำการวิเคราะห์องค์ประกอบมักทำใน 2 ลักษณะ คือ

1. ค้นหาว่ามีกี่องค์ประกอบ อะไรบ้าง
2. ยืนยันหรือทดสอบสมมติฐานว่ามีกี่องค์ประกอบ

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. ช่วยบรรยายเกี่ยวกับ Domain ที่ต้องการศึกษา
2. ช่วยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา
3. ช่วยจัดประเภทของตัวแปร
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปร
5. วิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ ของตัวแปรที่เป็นเกณฑ์ และระบุตัวแปรที่จะเป็น

ประโยชน์ในสมการถดถอย

6. เป็นการพิสูจน์ข้อค้นพบของตนเองกับของผู้อื่น
7. ลดข้อมูลให้น้อยลงเพื่อให้ได้ลักษณะร่วมที่ซ่อนอยู่
- 8 ใช้ในการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
- 9 ช่วยในการสร้างแบบวัดลักษณะต่าง ๆ

ขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

- 1.การเตรียมข้อมูล
2. การสร้างเมตริกสหสัมพันธ์หรือเมตริกความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม
3. การสกัดตัวประกอบ
4. การหมุนแกน
5. การสร้างมาตราองค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มีวิธีดำเนินการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ จะต้องมิลักษณะเป็นตัวแปรต่อเนื่องหลาย ๆ ตัวแปร ที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่ง เสนอข้อมูลในลักษณะของเมตริก เรียกว่า "เมตริกของข้อมูล"

2. การสกัดตัวประกอบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาจำนวน แฟกเตอร์รวมที่น้อยที่สุดระหว่างตัวแปร วิธีการสกัดองค์ประกอบมีหลายวิธีเช่น

- Principal component Analysis (PC)
- Least Square Analysis (LC)
- Maximum Likelyhood
- Alpha Factoring
- Image

3. การหมุนแกน เป็นขั้นตอนหนึ่งของการวิเคราะห์องค์ประกอบที่พยายามแปลงองค์ประกอบที่ได้มา ให้ได้โครงสร้างที่ง่ายต่อการแปลความหมาย กล่าวคือ ทำให้ตัวแปรมีความสัมพันธ์สูงมากกับองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง เพื่อให้องค์ประกอบต่างๆ แตกต่างจากกัน การหมุนแกน เพื่อให้สามารถแปลความหมายขององค์ประกอบได้ วิธีหมุนมี 2 วิธีคือ Orthogonal และ Oblique วิธีการหมุนแกนที่ต่างกันอาจจะทำให้ได้องค์ประกอบที่ค่อนข้างแตกต่างกัน

3.1 Orthogonal องค์ประกอบร่วมต่าง ๆ ไม่สัมพันธ์กัน มี 3 วิธีคือ

3.1.1 Quantimax หมุนแกนโดยเน้นการเปลี่ยนแถวให้ง่ายขึ้น

3.1.2 Varimax หมุนแกนโดยเน้นการเปลี่ยนคอลัมน์ให้ง่ายขึ้น คือ ให้เกิดความแปรผันของคอลัมน์ใน Factor Pattern Matrix

3.1.3 Equimax ใช้วิธีประนีประนอมระหว่าง Quantimax กับ Varimax

3.2 Oblique มี 2 วิธี หลักคือ

3.2.1 Oblimin หมุนแกนโดยยึด reference axes

- Quartimin $r = 0$ Most oblique
- biquartimin $r = .5$ least oblique
- Covarimin $r = 1$ least oblique

3.2.2 Oblimax หมุนแกนโดยไม่ใช้ reference axes แต่ใช้ Pattern matrix

หมุนแกนเช่นเดียวกับ Quartimax Orthogonal

4. การเลือกค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)

น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ โดยพิจารณาคัดเลือกตัวแปรหรือข้อความที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.3

5. การตั้งชื่อองค์ประกอบ

ชื่อขององค์ประกอบควรจะสั้น มีความหมายสอดคล้องกับโครงสร้างขององค์ประกอบนั้น

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ งานวิจัยด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

การบรีลี (Gabrielle. 1972 : 5650 – A) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษา ครูในมหาวิทยาลัยชิราคิวซ์ จำนวน 50 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ตามความสามารถในการแก้ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ ประสบการณ์ การฝึกหัด ระดับการศึกษา และประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น แต่ความสามารถในการแก้ปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการศึกษารวมไป

กุกลิเอลมีโน (Guglielmino. 1978) ได้คิดและสร้างแบบทดสอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียกว่า SDLRS (Self – directed Learning Readiness scales) จากการศึกษา กุกลิเอลมีโน เชื่อว่าบุคคลซึ่งมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง จะมีลักษณะดังนี้

1. เปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ชอบศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด
2. มีแนวคิดของตนเองในด้านการเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้หัวข้อใหม่ ๆ มีความสุขกับการแก้ปัญหาที่ยาก ๆ
3. มีความคิดริเริ่ม
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความรักในการเรียน
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. มองอนาคตในแง่ดี

8. สามารถใช้ทักษะการศึกษาค้นคว้าความรู้และทักษะการแก้ปัญหา

พันเทพ วิเชียรโชติ (2540 : 3) ได้ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้คนไทยสามารถพัฒนาบ้านเมืองให้เป็นประเทศมหาอำนาจในทางความคิด จิตใจ ทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ มีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ 1.คิดเป็น 2. ทำเป็น (ทักษะเทคโนโลยี) 3. แก้ปัญหาเป็น 4. เน้นจริยนิสัย (ในการทำงานและการดำรงชีวิต) 5. มีทักษะอารยประชาธิปไตย

วิรุพห์ นิลโมจน์ (2536 : 65-66) ได้ศึกษาคุนภาพของประชากรและการศึกษา สำหรับสังคมไทยในอนาคตหรือทศวรรษหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อการพัฒนาคุณภาพของประชากร ให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ดังนี้

1. ด้านความรู้ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อจัดการกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลง ต่างๆ เช่น ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ครอบครัว ความรู้เพื่อการปรับตัว ปรับทัศนคติและวิถีคิดทางวัฒนธรรม และความรู้เพื่อการประกอบอาชีพ

2. ด้านความคิดหรือวิจารณ์ญาณและจิตสำนึก ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงวิเคราะห์ มีกระบวนการคิดแบบวิทยาศาสตร์ ยึดมั่นในหลักการและเหตุผล กล้าเผชิญต่อโอกาส มีระเบียบวินัยในการดำรงชีวิต มีจิตสำนึกเป็นประชาธิปไตย และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล

3. ด้านการปฏิบัติหรือพฤติกรรม เป็นผู้ที่มีทักษะในการประกอบอาชีพ การปรับตัว การปรับทัศนคติและวิถีคิดทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง แบบประชาธิปไตย การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและการมีทักษะในการรับมือหรือจัดการกับปัญหา

วิไล ทองแผ่ (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขึ้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่คาดหวังของนักเรียนที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความคิดวิจารณ์ญาณ ความอยากรู้อยากเห็น เจตคติในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การปรับตัว ความสามารถในการแก้ปัญหา ความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ความมีวินัยในตนเอง และความเสียสละ

วิวัฒน์ อัคราณิชย์ (2523 : 53-56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 856 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แบบทดสอบความซื่อสัตย์ แบบทดสอบความมีวินัยในตนเอง ผลการศึกษาพบว่า

1. วินัยในตนเอง และความซื่อสัตย์ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กหญิงมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน
5. เด็กที่มีผู้ปกครองมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน
6. เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง วินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2538 : 47-55) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวโน้มความต้องการและการผลิตกำลังคนระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มความต้องการกำลังคนระดับสูงกว่าปริญญาตรีของผู้ใช้กำลังคนทั้งภาครัฐและเอกชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. มีความรู้ทางวิชาการถึงขั้นปฏิบัติงานได้ดี
2. มีความรู้ลึกซึ้งในวิชาพื้นฐาน
3. มีความรู้ความสามารถในการวางแผนและการจัดการ
4. มีความทันเหตุการณ์ ทันสมัยในเชิงวิชาการ
5. มีความสามารถในการเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
6. มีความรอบรู้วิชาการและเหตุการณ์ระดับนานาชาติ
7. มีความรู้ความชำนาญพิเศษในทักษะวิชาชีพ
8. มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศขั้นใช้งานได้
9. มีความกล้าแสดงออกทางวิชาการ
10. มีความคิดอย่างเป็นระบบ
11. มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
12. มีความสำนึกในคุณค่าแห่งประชาธิปไตย
13. มีมนุษยสัมพันธ์
14. มีจรรยาบรรณในการทำงาน
15. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
16. มีบุคลิกภาพดี
17. มีความคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาและพึ่งตนเองได้

เสริมเกียรติ พรหมมุข (2523 : 102-106) ได้ศึกษาอิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบการให้ความรัก มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบการลงโทษ และแบบการคาดหวังเอาจากเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี แต่เมื่อเปรียบเทียบคุณธรรมแห่ง

พลเมืองดีในด้านต่างๆ พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีคุณธรรมเกี่ยวกับการเรียนเรื่องคุณธรรมต่อประเทศชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีสูงกว่านักเรียนชาย

ทศพร กาญจนภาส (2528 : 46-53) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ คือ

1. ด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
2. การประหยัดและอดออม
3. การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
4. การปฏิบัติตามคุณธรรมทางศาสนา
5. ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

โดยทำการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยครู 300 คน ผู้ปกครอง 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับสูง ผู้ปกครอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูง ส่วนค่านิยมที่นักเรียนควรจะปฏิบัติ ผู้ปกครองเห็นว่าอยู่ในระดับสูง

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย ผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย และผู้สนใจในเรื่องจริยธรรมจำนวน 101 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทยที่นำมาศึกษาจำนวน 10 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความรับผิดชอบ การมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ การยึดหลักการ ความกตัญญูรู้คุณ ความเสียสละ ความมีน้ำใจ การตรงต่อเวลา การพึ่งพาอาศัยกันและการยึดตัวบุคคล

พนัสนิคม มีโพทอง (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของครูผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนเพศหญิงมีค่านิยมด้านการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร เคารพกฎหมายสูงกว่าเพศชาย นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานทั้ง 5 ประการจากครู ผู้ปกครองและมีสภาพเศรษฐกิจรอบครัวต่ำก็จะมีค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการต่ำ นักเรียนที่ได้รับการถ่ายทอดค่านิยมพื้นฐานจากครูและการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน มีค่านิยมพื้นฐานด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายแตกต่างกัน นักเรียนและครูมีค่านิยมพื้นฐานด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ การมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมทางศาสนาในทางบวกอย่างมีวินัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหา

วุฒิชัย มูลศิลป์ และลดาวัลย์ พวงนิล (2532 : ก-ข) ได้วิจัยเรื่อง พัฒนาการของการศึกษาเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาเอกชน ในรอบร้อยปีเศษ ที่ผ่านมา ใช้วิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาที่เป็นเอกสาร จดหมายเหตุ และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเอกชนเป็นผู้บุกเบิก การศึกษาในระบบในเมืองไทย และเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้นำในระดับสูงของชาติเห็นความสำคัญของการศึกษาระบบใหม่จนกระทั่งมีการปฏิรูปการศึกษาอันนำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา ในที่สุด การศึกษาเอกชนมีบทบาทสำคัญในระยะแรกๆ ที่ผลิตบุคคลในระดับสูงและช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม การศึกษาของเอกชนบางส่วน คือ โรงเรียนจีน ได้เป็นแหล่ง เผยแพร่อุดมการณ์ทางการศึกษาที่มีผลต่อความมั่นคงของชาติ ทำให้ต้องมีการควบคุมโดยมี พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรก ใน พ.ศ.2461 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายของรัฐต่อการจัดการ การศึกษาเอกชน และเป็นแนวทางสำคัญที่การศึกษาเอกชนใช้ในการจัดการศึกษาคู่กับการศึกษาแห่งชาติ ในบางช่วงการศึกษาเอกชนเฟื่องฟูเพราะรัฐให้การสนับสนุน เช่น การให้เงินอุดหนุน การรับรอง วิทยฐานะ แต่ในบางช่วงบางระยะเวลาก็ตกต่ำไปบ้าง เช่น หลัง พ.ศ. 2503 และ หลัง พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นระยะที่รัฐมีนโยบายเป็นผู้จัดการศึกษาภาคบังคับเองทั้งหมด

กรมวิชาการ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษหน้า ที่สอดคล้องกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อศึกษาสภาพ ความสำเร็จ และความบกพร่องของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาในช่วง ทศวรรษที่ผ่านมา จนถึงปัจจุบัน (2521 – 2533) และแนวโน้มของสภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยและ การจัดการศึกษาในทศวรรษหน้า โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา พบว่า สภาพการจัดการศึกษาทศวรรษที่ผ่านมาทั้งในด้านปัจจัยการจัดการศึกษาระบบการจัดการศึกษา และผลการจัดการศึกษา มีการขยายตัวทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะการจัดการศึกษา นอกกระบวนโรงเรียน ได้มีการจัดการศึกษาหลายรูปแบบ การจัดการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านามุ่งเน้น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ การอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรม อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาด้านคุณภาพต่อไปอีก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2536 จำนวน 1,077 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากประชากรทั้งหมด 9,580 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนที่ชัดเจนมีเพียง 6 องค์ประกอบคือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา ความเป็นผู้นำและความอดทน มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 44.5 % องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชายมี 5 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความซื่อสัตย์ การตรงต่อเวลา และความเป็นผู้นำ มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 43.8 % ส่วนองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนหญิง มี 3 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความซื่อสัตย์ มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 47.9 % ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าเท่ากับ .9198

กนกวรรณ วิวัฒน์ธนศิษฐ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,208 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้วัดคือ แบบสอบถามวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมตามแบบของฮาร์เตอร์ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .9596 วิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมโดยใช้โปรแกรม SPSS สกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC และหมุนแกนแบบอโรทากอนอล วิธีแวนแมกซ์ และเปรียบเทียบคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียนหญิง และ ชาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 1 องค์ประกอบ คือ จริยธรรม เมื่อเปรียบเทียบนักเรียนชายและหญิงพบว่าด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านประหยัด และด้านความกตัญญู แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จุรีรัตน์ นันทัยทวีกุล (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบต่อของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,075 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบต่อ ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบต่อของนักเรียน ไม่ว่า จะพิจารณาโดยรวมหรือ แยกตามเพศ มีองค์ประกอบของความรับผิดชอบต่อ 7 องค์ประกอบ คือ ความรับผิดชอบต่อภาระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อตนเอง และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .9618 ทั้งนี้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้ค่าความร่วมกันของตัวแปรตั้งแต่ .46981 ถึง .70530 มีความแปรปรวนสะสม เท่ากับ

58.1 % ส่วนในการวิเคราะห์องค์ประกอบของนักเรียนชายได้ค่าความร่วมมือของตัวแปรตั้งแต่ .55186 ถึง .73792 มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 64.4 % และในการวิเคราะห์องค์ประกอบของนักเรียนหญิงได้ค่าความร่วมมือของตัวแปรตั้งแต่ .52173 ถึง .73008 มีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 63.9 %

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบของความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนทหารและพลเรือน มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและนักเรียนพลเรือน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 508 นาย และนิสิตนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 522 คน รวมทั้งสิ้น 1,030 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามใช้วัดคุณลักษณะความมีวินัยในตนเองรวม 60 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมี 6 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำและความอดทน องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทหารมีอยู่ 7 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ และความอดทน มีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 54.2 % 48.7 % 43.2 % ตามลำดับ

พินภา ภูมิอมร (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และเปรียบเทียบคุณลักษณะของสุขภาพจิตเมื่อจำแนกตามเพศและตามระดับชั้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 1,509 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบวัดคุณลักษณะของสุขภาพจิตของผู้วิจัยสร้างตาม วิธีการประมาณค่าของลิเคิร์ท ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะของสุขภาพจิตประกอบด้วย สัมพันธภาพมองโลกในแง่ดี ความเชื่อมั่นในตนเอง เจตคติต่อตนเอง สมรรถภาพในการทำงาน ความมีเหตุผล กล้าเผชิญความจริง มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 45.9 % ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวนข้อความทั้งหมด 43 ข้อความ แบบทดสอบมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .8611 การเปรียบเทียบคุณลักษณะของสุขภาพจิตเมื่อจำแนกเพศ พบว่าคุณลักษณะของสัมพันธภาพมองโลกในแง่ดี สมรรถภาพในการทำงาน ความมีเหตุผล กล้าเผชิญความจริง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับเจตคติต่อตนเอง นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบคุณลักษณะของสุขภาพจิต เมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่า สัมพันธภาพมองโลกในแง่ดี เจตคติต่อตนเอง กล้าเผชิญความจริง ไม่แตกต่างกัน ส่วนความเชื่อมั่นในตนเอง สมรรถภาพในการทำงานและความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัมพร แต่เกษม (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา

กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,164 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามวัดคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลจากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมี 3 องค์ประกอบ คือ ความใจกว้าง ความเห็นอกเห็นใจ และความรับผิดชอบ มีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 40.2 % ของความแปรปรวนทั้งหมด องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จำแนกตามเขตการแบ่งพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งตามเขตชั้นนอก และ เขตชั้นใน มีจำนวนองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ ความใจกว้าง การติดต่อสื่อสาร ความรับผิดชอบ และการควบคุมตนเอง มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 40.7% 40.6 % ของความแปรปรวนทั้งหมดตามลำดับ แบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8653

อารยา สุวะมาตย์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1,322 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 5 ด้าน รวม 25 ตัวแปร รวมทั้งหมด 75 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมี 5 องค์ประกอบ คือ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการปรับตัว ความไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรค ความกล้า และความน่าเชื่อถือ มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 51.2 % ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวนตัวแปรทั้งสิ้น 21 ตัวแปร องค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี 5 องค์ประกอบ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการปรับตัว ความไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรค ความกล้า และการพึ่งตนเอง มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 50.9 % ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวนตัวแปรทั้งสิ้น 25 ตัวแปร และองค์ประกอบของบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 5 องค์ประกอบ คือความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการปรับตัว ความมั่นคงทางจิตใจ ความกล้า และความน่าเชื่อถือ มีความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 52.5% ของความแปรปรวนทั้งหมด มีจำนวนตัวแปรทั้งสิ้นรวม 21 ตัวแปร

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่คาดหวังที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การผลิตกำลังคนในอนาคต และเป็นคนที่พึงประสงค์ คุณลักษณะดังกล่าวมีมากมาย หลายด้าน ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ ของโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม โดยตามความคิดเห็นจากคณะกรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน แล้วนำผลที่ได้มาสร้างเป็นแบบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง และ

วิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมว่าประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมืองต่อไป.

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) มีมากกว่า 1 องค์ประกอบ
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าดังนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ขั้นตอนการดำเนินงาน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนทั้งสิ้น 15 คน
 - 1.2 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) จำนวนทั้งสิ้น 75 คน
 - 1.3 นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 819 คน
2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 708 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1. ผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยมาจากบุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากตัวแทนข้าราชการครูจำนวน 2 คน ผู้ปกครองจำนวน 2 คน องค์กรชุมชนจำนวน 2 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษาจำนวน 2 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน

1.2 ข้าราชการครูโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

1.3 นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในช่วงชั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียน โดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างชั้นปีละ 1 ห้องเรียน คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ห้อง ป.4/3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ห้อง ป. 5/1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ห้อง ป.6/2 จำนวนทั้งสิ้น 111 คน

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	15
2. ข้าราชการครู	76	30
3. นักเรียนช่วงชั้นที่ 2		
3.1 นักเรียนชั้น ป.4	271	1(38)
3.2 นักเรียนชั้น ป.5	257	1(35)
3.3 นักเรียนชั้น ป.6	291	1(38)
รวม	910	156

2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โดยเลือกมาจากกลุ่มตัวอย่างที่เหลือจากกลุ่มตัวอย่างในข้อที่ 1 โดยคัดเลือกไว้ทั้งหมด 21 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 708 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับสลากมาชั้นปีละ 1 ห้องเรียน ได้ 3 ห้องเรียน จำนวน 108 คน ทดสอบครั้งที่ 2 โดยใช้นักเรียนที่เหลือทั้งหมดจำนวน 600 คน

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ช่วงชั้นที่ 2	จำนวนประชากร		จำนวนนักเรียนที่ใช้ในการประเมิน			
	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2		
			จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียน	ชาย	หญิง
ชั้น ป.4	7	211	1(35)	6(176)	110	90
ชั้น ป.5	7	253	1(35)	6(218)	101	95
ชั้น ป.6	7	244	1(38)	6(206)	122	92
รวม	21	708	108	600	323	277

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอนคือ

1. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

ดังมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.1 ศึกษา นิยาม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นไปตามหมวด 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้วิเคราะห์สาระบัญญัติแล้วสรุปคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ไว้ 3 ด้าน คือ คนดี คนเก่ง และมีความสุข แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในด้านคนดี คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

1.2 ให้กลุ่มตัวอย่างผู้ซึ่งให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) คือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน ข้าราชการครูจำนวน 30 คน และนักเรียนจำนวน 111 คน แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนบรรยายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง ในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม จำนวน 10 คุณลักษณะคือ ความมีวินัย ความเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ความกตัญญู รู้หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยันและพากเพียร ความประหยัด จิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น รักษาสิ่งแวดล้อม และมีความมีเหตุผล

1.3 นำความคิดเห็นของบุคคลในหัวข้อที่ 1.2 มาสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทั้ง 10 คุณลักษณะ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้คือ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ลงในตารางวิเคราะห์ในแต่ละคุณลักษณะ (ดังปรากฏในบทที่ 4) โดยเขียนสรุปเนื้อหาที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันไว้ในข้อเดียวกัน และนำคุณลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกันมากมาเขียนบรรยายสรุปเป็นนิยามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เบื้องต้น ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม ที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้ง 10 คุณลักษณะ มาสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของ Likert ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทั้ง 10 คุณลักษณะ จำนวน 96 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

2.1 เขียนแบบสอบถามวัดคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมตามที่นิยามไว้ทั้ง 10 คุณลักษณะ จำนวน 1 ฉบับ คือ ด้านความมีวินัย จำนวน 17 ข้อ ด้านเมตตา กรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล จำนวน 9 ข้อ ด้านความกตัญญู จำนวน 8 ข้อ ด้านรู้หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ จำนวน 14 ข้อ ด้านความซื่อสัตย์จำนวน 9 ข้อ ด้านขยันและพากเพียร จำนวน 10 ข้อ ด้านประหยัด จำนวน 9 ข้อ ด้านจิตใจเป็น

ประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น จำนวน 14 ข้อ ด้านรักษาสีงแวดล้อม จำนวน 7 ข้อ และด้านความมีเหตุผล จำนวน 6 ข้อ รวมทั้งหมด 103 ข้อ

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมจำนวน 5 ท่าน โดยพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ด้านความมีวินัย จำนวน 16 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 ด้านเมตตากฎาเอื้อเพื่อเกื้อกูล จำนวน 9 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 ด้านความกตัญญู จำนวน 8 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 ด้านรู้หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ จำนวน 14 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 ด้านความซื่อสัตย์จำนวน 6 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 ด้านขยันและพากเพียร จำนวน 10 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 ด้านประหยัด จำนวน 9 ข้อได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น จำนวน 12 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 ด้านรักษาสีงแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.8 – 1.00 และด้านความมีเหตุผล จำนวน 6 ข้อ ได้คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 รวมทั้งหมด 96 ข้อ แล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยการหาสหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป และได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพ จำนวน 1 ฉบับ ด้านความมีวินัย จำนวน 11 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 – 0.52 ด้านเมตตากฎาเอื้อเพื่อเกื้อกูล จำนวน 6 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 – 0.56 ด้านความกตัญญู จำนวน 7 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.36 – 0.49 ด้านรู้หน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ จำนวน 9 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 – 0.55 ด้านความซื่อสัตย์จำนวน 5 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 – 0.43 ด้านขยันและพากเพียร จำนวน 7 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 – 0.59 ด้านประหยัด จำนวน 6 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31 – 0.59 ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น จำนวน 11 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.31 – 0.57 ด้านรักษาสีงแวดล้อม จำนวน 4 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.41 – 0.54 และด้านความมีเหตุผล จำนวน 6 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 – 0.52 ทั้งหมด 72 ข้อ

2.5 ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกและปรับปรุงไว้จำนวน 1 ฉบับไปทดสอบกับนักเรียนวัดดอนเมืองซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 คน และหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.8934

2.6 วิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนดังนี้

2.6.1 วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาว่า

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม ในช่วงชั้นที่ 2 ว่ามีกี่องค์ประกอบ โดยนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในข้อ 2.5 มาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

2.6.2 คัดเลือกจำนวนองค์ประกอบที่มีค่าไอแกน (Eigen Values) เท่ากับ หรือ มากกว่า 1

2.6.3 คัดเลือกข้อความที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) เท่ากับหรือ มากกว่า 0.30 และจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องไม่น้อยกว่า 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงถือว่าเป็น 1 องค์ประกอบ

2.6.4 ตั้งชื่อองค์ประกอบ

2.6.5 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยแยกตามเพศ และระดับชั้นที่ศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จำนวน 10 คุณลักษณะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน ข้าราชการครูจำนวน 30 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมืองจำนวน 11 คน ลักษณะเป็นแบบแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือไม่ พร้อมทั้งเขียนบรรยายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ต้องการให้เกิด ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ในแต่ละคุณลักษณะ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา แล้วประมวลสรุปคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้เป็นด้านๆ (ดังแสดงในตารางที่ 3 - 12)

ตัวอย่างแบบแสดงความคิดเห็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	พฤติกรรมที่คาดหวังและต้องการให้เกิด
<u>ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม</u>			
0. ความมีวินัย			
00. เมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล			

2.แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมืองที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น จากข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่ได้วิเคราะห์ และสรุปเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในเบื้องต้น นำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ มาสร้าง แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ลักษณะเป็นแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จำนวน 72 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน วัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)ด้าน คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม จำนวน 72 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมิน

ข้อความทางบวก

ถ้าตอบในช่อง 5 หมายถึง ระดับ “มากที่สุด” ให้ 5 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 4 หมายถึง ระดับ “มาก” ให้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 3 หมายถึง ระดับ “ปานกลาง” ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 2 หมายถึง ระดับ “น้อย” ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 1 หมายถึง ระดับ “น้อยที่สุด” ให้ 1 คะแนน

ข้อความทางลบ_ คะแนนที่ได้จะตรงข้ามกับคะแนนที่ได้จากข้อความทางบวก ดังนี้

ถ้าตอบในช่อง 5 หมายถึง ระดับ “น้อยที่สุด” ให้ 1 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 4 หมายถึง ระดับ “น้อย” ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 3 หมายถึง ระดับ “ปานกลาง” ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 2 หมายถึง ระดับ “มาก” ให้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบในช่อง 1 หมายถึง ระดับ “มากที่สุด” ให้ 5 คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริงปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย สุด
0 00	เมื่อขึ้นลงบันไดข้าพเจ้ามักเดินตามลูกศร เสมอ ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีเมื่อแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และถูกระเบียบ					

เกณฑ์การแปลความหมายของแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.51 ขึ้นไป หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูงมาก
 ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง
 ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำ
 ค่าเฉลี่ย 1.50 ลงมา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับต่ำมาก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังสำนักงานเขตดอนเมือง เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อโรงเรียนวัดดอนเมืองที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อกำหนด วัน เวลา ในการทดสอบเพื่อประเมินคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์
3. จัดเตรียมแบบสอบถามกับจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. วางแผนการดำเนินการตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเอง
5. ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามและอธิบายวิธีการตอบก่อนที่ทุกคนจะเริ่มดำเนินการแบบสอบถาม
6. นำผลมาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ คำนวณโดยใช้สูตรของโรวินเนลลี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของเครื่องมือ โดยใช้ Item-Total Correlation มีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 70)

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละข้อ
	$\sum y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทั้งฉบับ
	$\sum xy$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนทั้งฉบับ
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	$\sum y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนทั้งฉบับยกกำลังสอง

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_i^2	แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ และสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคแกนสำคัญ PC (Principal Component Analysis) และใช้การหมุนแกนแบบอโรทอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนแมกซ์ (Varimax Method)

4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

4.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามตัวแปรเพศ โดยใช้สถิติ t-test ในกรณีความแปรปรวน 2 กลุ่มใช้สูตร (ลัวัน และ อังคณา สายยศ. 2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t – distribution
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

4.2 ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ค่าเฉลี่ยของตัวแปร 3 กลุ่ม โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้สูตร F-test (ลัวัน และ อังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่พิจารณาใน F – distribution
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

4.3 กรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe, test for all Possible Comparison) โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร. 2528)

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right) (K - 1)}$$

เมื่อ	M_1, M_2	แทน	มัชฌิมเลขคณิต 2 กลุ่มที่ต้องการทดสอบความแตกต่าง
	N_1, n_2	แทน	จำนวนตัวอย่างประชากร 2 กลุ่มที่นำมาทดสอบ
df =	(K-1), (K-2)	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
PC	แทน	การสกัดตัวประกอบด้วยวิธีเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
2. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
 - 2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง 60 (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 คน
 - 2.3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง
 - 2.4 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละด้านของนักเรียนแยกตามระดับชั้น

ที่ศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ชั้นกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทั้ง 10 คุณลักษณะ จากคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูจำนวน 30 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมืองช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 111 คน นำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 คุณลักษณะด้านความมีวินัย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความมีวินัย	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. วินัยในการเดินแถวเข้าห้องเรียน หรือเปลี่ยนชั่วโมงเรียน	12	25	35	72
2. แสดงกิริยา วาจา สุภาพอ่อนน้อม ต่อผู้ใหญ่	2	16	54	72
3. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน	6	23	69	98
4. เคารพและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน	10	22	50	82
5. ควรใส่รองเท้าทุกครั้งเมื่อออกนอกห้องเรียน	-	1	40	41
6. ไม่ปฏิบัติตามค่านิยมที่ผิดๆ	-	2	5	10
7. ไม่ควรเล่นกันในห้องเรียน ควรเล่นให้เป็นเวลา	-	6	4	70
8. การทำงานต้องเป็นระเบียบและสะอาดเรียบร้อย	3	25	42	41
9. ควรข้ามถนนตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอย	6	20	15	101
10. ควรมีมารยาทในการรับประทานอาหาร	12	27	62	17
11. เวลาเรียนไม่ควรนำอาหารมารับประทานในห้องเรียน	6	3	8	103
12. ควรล้างมือทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร	10	18	75	86
13. มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด	5	22	59	9
14. ในชั่วโมงแรกไม่ควรขออนุญาตไปห้องน้ำ หรือดื่ม น้ำ	-	9	-	90
15. เวลาซื้ออาหาร หรือส่งงานครูควรเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง	8	28	54	5
16. ไม่พูดหรือเล่นกันขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ	1	4	-	90
17. ไม่แย่งกันขึ้นรถโดยสาร หรือโหนตรงบันไดรถ	2	19	69	

จากตาราง 3 สามารถสรุปคุณลักษณะของควมมีวินัยที่มีผู้ให้ความคิดเห็นตรงกันมากคือ การเคารพ และปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ มีวินัยในการใช้รถใช้ถนน มีวินัยในการทำงาน มีมารยาทในการรับประทานอาหาร การมีสุขอนามัยที่ดี มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด ตลอดจนการกระทำกิจกรรมต่างๆต้องยึดถือลำดับก่อนหลังเสมอ

ตาราง 4 คุณลักษณะด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. ไม่รังแกสัตว์ที่อยู่ตามบริเวณโรงเรียน	5	2	29	36
2. อาหารที่เหลือจากรับประทานแล้ว ควรนำมาให้สุนัขและแมวที่อยู่ในโรงเรียน	4	1	5	10
3. บริจาคเงินหรือสิ่งของแก่ผู้ประสบภัยต่างๆ	14	23	59	96
4. ช่วยเหลือและห่วงใยเมื่อเพื่อนหรือน้องเจ็บป่วยหรือไม่สบาย	12	10	34	56
5. ไม่ข่มขู่เพื่อนหรือน้องที่อ่อนแอกว่า	6	15	20	41
6. ช่วยสอนการบ้านให้เพื่อนหรือน้องที่ทำไม่ได้	5	3	10	18
7. ช่วยเหลือเด็กเล็กหรือคนชราในการข้ามถนน	6	8	20	34
8. รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน	8	20	39	67
9. แบ่งปันอาหารหรืออุปกรณ์การเรียนแก่เพื่อน	11	13	45	69
10. บนรถประจำทางถ้าเห็นเด็ก คนชรา หรือหญิงมีครรภ์ควรเสียสละที่นั่งให้กับเขา	3	6	8	17

จากตาราง 4 สามารถสรุปคุณลักษณะของความเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเกื้อกูล ของผู้ให้ความคิดเห็นตรงกันมากคือ คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่แสดงออกถึงความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งปัน และยินดีช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

ตาราง 5 คุณลักษณะด้านความกตัญญู ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความกตัญญู	คณะกรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. ช่วยเหลืองานที่บ้านและงานโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	14	25	70	148
2. เคารพและเชื่อฟัง พ่อแม่ ครู และผู้ปกครอง	10	20	60	90
3. ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีความสุข เช่นเป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน	2	6	23	31
4. ดูแลและช่วยกันรักษาสสมบัติของโรงเรียน	6	7	28	41
5. ไม่ใช้วาจาก้าวร้าวต่อผู้มีพระคุณ	9	23	36	68
6. วันสำคัญๆได้แก่ วันพ่อ วันแม่ วันครู ควรแสดงมุทิตาจิตต่อท่าน	15	15	79	109
7. เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยควรดูแลปรนนิบัติท่าน	10	19	36	65
8. รู้จักการทำความเคารพต่อผู้มีพระคุณ	11	16	54	81

จากตาราง 5 สามารถสรุปคุณลักษณะของความกตัญญู ของผู้ให้ความคิดเห็นตรงกันมากคือ คุณลักษณะหนึ่งของนักเรียนที่แสดงออกถึงความรู้สึกสำนึก หรือการกระทำสิ่งที่เป็นความดี หรือเป็นประโยชน์เพื่อตอบแทนบุญคุณของผู้อื่นที่มีต่อตน อันได้แก่ การเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู หรือผู้ปกครอง ดูแลและช่วยเหลืองานบ้านและงานโรงเรียนด้วยความเต็มใจ ตลอดจนการแสดงมุทิตาจิตต่อผู้มีพระคุณเนื่องในโอกาสวันสำคัญๆ

ตาราง 6 คุณลักษณะด้านรู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านรู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. เมื่อทำผิดควรยอมรับผิด	10	12	20	42
2. ไม่ควรมาโรงเรียนสายควรมาแต่เช้า	8	6	13	27
3. ส่งการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้ตรงเวลา	-	20	54	74
4. รู้จักเก็บอุปกรณ์การเรียนของตนเอง และของห้องเรียนให้เรียบร้อย อยู่เสมอ	-	16	24	40
5. ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน	9	18	63	90
6. เมื่อยืมเงินหรือสิ่งของไปเพื่อนไปควรนำมาคืนทุกครั้ง	3	3	10	16
7. เมื่อทำสิ่งของผู้อื่นเสียหายควรแสดงความรับผิดชอบ	4	1	46	51
8. ไม่หนีโรงเรียนเพื่อไปเที่ยวหรือเล่นเกม	6	1	4	11
9. ไม่ผลัดวันประกันพรุ่ง	-	4	7	11
10. ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน กรอกน้ำใส่ตู้เย็น	3	5	60	68
11. มีการวางแผนในการทำงาน ทั้งงานของตนเองหรืองานกลุ่ม	5	14	47	66
12. เตรียมอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมอยู่เสมอ	-	3	32	34
13. กลับบ้านให้ตรงเวลา	4	2	18	54

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 สามารถสรุปคุณลักษณะของการรู้หน้าที่มีความรับผิดชอบ
ของผู้ให้ความคิดเห็นตรงกันมากคือ คุณลักษณะหนึ่งของนักเรียนที่แสดงออกถึงความตั้งใจที่
จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน
ตรงต่อเวลา รู้จักการวางแผนในการทำงาน รวมทั้งการแสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำ
ต่างๆของตนเอง

ตาราง 7 คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. ไม่ควรรนำของผู้อื่นมาเป็นของตน	12	25	63	100
2. เมื่อพบเงินหรือสิ่งของที่ไม่ใช่ของตนให้นำส่งครู	5	16	41	62
3. มีความซื่อสัตย์ในการทำข้อสอบ	1	14	18	33
4. ไม่พูดจาโกหก หลอกลวง หรือใส่ร้ายผู้อื่น	6	18	53	77
5. ไม่หยิบของๆเพื่อนไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต	4	20	40	64
6. ไม่ลอกการบ้านเพื่อนควรให้เพื่อนช่วยสอน	8	19	14	41
7. เมื่อเปลี่ยนชั่วโมงเรียนควรเข้าห้องเรียนให้ตรงเวลา	3	11	6	20
8. ไม่ควรเปิดเผยความลับของผู้อื่น	6	16	25	47
9. เมื่อได้ยินเพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ควรแสดงความเคารพ	8	3	8	19

จากตาราง 7 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านความซื่อสัตย์ ที่มีผู้กล่าวตรงกันมากคือความรู้สึกผิด หรือระดับจิตใจที่มีความมั่นคงมิได้ผันแปรไปตามความต้องการของตนเอง หรือของผู้อื่น เช่น การไม่ยึดเอาสิ่งของ ใดๆผู้อื่นมาเป็นของตน การทำตามสัญญาและระเบียบต่างๆที่วางไว้ ไม่ลอกการบ้านเพื่อนควรให้เพื่อนช่วยสอน ยึดถือกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ตลอดจนการพูดต้องพูดจากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นเสมอ

ตาราง 8 คุณลักษณะด้านความขยันและพากเพียร ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความขยันและพากเพียร	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. เข้าห้องสมุดทุกครั้งเมื่อมีเวลาว่าง	12	23	29	64
2. มีความกระตือรือร้นในการเรียน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย	9	24	36	59
3. หมั่นอ่านหนังสือเพื่อทบทวนตำราเรียน	6	16	48	70
4. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	10	23	50	83
5. หารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือภาระทางครอบครัว	8	19	36	63
6. มาโรงเรียนสม่ำเสมอ	7	9	18	34
7. มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก	9	20	68	97
8. เวลาเรียนไม่นั่งหลับ	-	18	69	69
9. หมั่นดูแลและแก้ไขงานที่บกพร่องหรือที่ทำผิด	-	7	45	52

จากตาราง 8 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านความขยันและพากเพียรที่มีผู้กล่าวตรงกันมากคือ ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในการกระทำ มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่องานอย่างต่อเนื่อง อาสางานไม่ชอบอยู่เฉยหรือว่างงาน หมั่นอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดเพื่อทบทวนตำราเรียน มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก และชอบริเริ่มงานเพื่อให้ได้งานใหม่ๆ อยู่เสมอ

ตาราง 9 คุณลักษณะด้านความประหยัด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความประหยัด	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. รู้จักประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว ใช้เงินในสิ่งที่จำเป็นและมีประโยชน์	12	20	40	72
2. ใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัดและคุ้มค่า	10	16	25	51
3. ไม่นำเงินมาโรงเรียนมากเกินไปจนความจำเป็น	8	17	39	64
4. ไม่ซื้อของตามแฟชั่นนิยม จงพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่	9	6	9	24
5. รู้จักการเก็บออมเงิน	12	23	46	81
6. ช่วยกันประหยัดน้ำไฟ และวัสดุต่างๆทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน	6	20	63	89
7. รู้จักนำเศษวัสดุเหลือใช้กลับมาดัดแปลงหรือซ่อมบำรุงเพื่อกลับมาใช้ใหม่	1	16	28	45
8. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สะอาด และราคาประหยัด	5	15	37	57
9. รู้จักปลูกผักสวนครัวไว้รับประทาน	6	2	-	8
10. รับประทานอาหารให้หมด ไม่ควรทิ้งขว้าง	2	5	7	14

จากตาราง 9 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านความประหยัดที่มีผู้แสดงความคิดเห็นตรงกันมากคือ ในด้านการรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน เวลา หรือ สิ่งของเครื่องใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ ประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุด รู้จักการเก็บออม รู้จักยับยั้งความต้องการของตนอันมีผลทำให้ใช้เงิน หรือสิ่งของเครื่องใช้เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ สะอาด และราคาประหยัด ตลอดจนการดูแลรักษา หรือดัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ

ตาราง 10 คุณลักษณะด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น	คณะ กรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนางาน	15	23	75	113
2. ไม่ยึดติดกับความคิดของตัวเองฝ่ายเดียว	9	25	69	103
3. ไม่พูดคุยเสียงดังรบกวนผู้อื่น	12	20	36	68
4. ในการทำงานร่วมกันไม่ควรเบียดเบียน หรือเอาเปรียบผู้อื่น	11	16	40	67
5. ไม่ทำให้บุคคลอื่นต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งกาย วาจา	13	23	50	86
6. รู้จักใช้สิทธิและรักษาสีทธิของตนเอง เช่น เลือกตั้งประธานนักเรียน	12	26	77	115
7. ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่	12	28	63	103
8. ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	8	1	10	19
9. มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน	9	24	20	53
10. ไม่ว่าจะทำอะไรควรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	5	6	9	23

จากตาราง 10 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น ที่มีผู้แสดงความคิดเห็นตรงกันมากคือ การแสดงออกในด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา รู้จักใช้สิทธิ และรักษาสีทธิของตนเองและของผู้อื่น มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

ตาราง 11 คุณลักษณะด้านรักษาสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านรักษาสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. ไม่ทิ้งเศษกระดาษตามกระถางต้นไม้ หรือตามพื้น	13	30	67	110
2. ไม่เด็ดดอกไม้หรือไปไม้เล่น	3	23	33	59
3. ไม่ทำลายสิ่งของ หรือขีดเขียนทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวม เช่นฝาผนัง	10	20	48	78
4. ไม่เดินลัดสนามหญ้า	1	5	9	15
5. ดูแลทรัพย์สินสิ่งของในโรงเรียน และห้องเรียน	11	27	63	101
6. หลีกเลี่ยงการซื้ออาหารที่ใช้โฟมเป็นภาชนะในการใส่อาหาร	3	2	14	19
7. เมื่อพบเศษกระดาษหรือสิ่งสกปรกควรเก็บไปทิ้งโดยไม่ต้องให้ใครบอก	12	16	38	66

จากตาราง 11 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านรักษาสิ่งแวดล้อม ที่มีผู้แสดงความคิดเห็นตรงกันมากคือ การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในโรงเรียน ซึ่งเป็นทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมให้คงอยู่ โดยไม่ต้องให้ใครบอก

ตาราง 12 คุณลักษณะด้านความมีเหตุผล ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู และนักเรียน

คุณลักษณะด้านความมีเหตุผล	คณะกรรมการ	ครู	นักเรียน	รวม
1. รู้จักแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผล	10	25	67	102
2. อย่าเชื่อคนแปลกหน้า	12	6	12	30
3. รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่ใจร้อนวู่วาม หรือเอาแต่ใจตนเอง	6	20	36	62
4. เวลาหยุดเรียนควรมีการแจ้งให้คุณครูทราบทุกครั้ง	1	16	8	25
5. ไม่ใช้กำลังในการตัดสินปัญหา	-	3	8	11
6. กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร	6	14	60	80
7. ไม่ถือโทษโกรธใครเมื่อถูกเขาตำหนิตะเยียน	4	16	31	51

จากตาราง 12 สามารถสรุปคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านความมีเหตุผล ที่มีผู้แสดงความคิดเห็นตรงกันมากคือ การแสดงออกในด้านการใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง ได้แก่ รู้จักการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล รู้จักควบคุมอารมณ์ไม่ใจร้อนวู่วาม หรือเอาแต่ใจตนเอง และกล้าแสดงออก

2. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งตามเพศ และระดับชั้น

ตาราง 13 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	323	53.8
หญิง	277	46.2
รวม	600	100.00

จากตาราง 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.8 และ 46.2 ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา

ระดับชั้นที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	176	29.3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	218	36.9
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	206	34.3
รวม	600	100.00

จากตาราง 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

2.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง

(ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 600 คน

การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ (Communality) จำนวนองค์ประกอบ (Factor) ค่าไอเกน (Eigen Values) ค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percentage of Variance) ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative Percentage of Variance) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และสกัดองค์ประกอบ โดยใช้วิธีเทคนิคแกนสำคัญ (Principal Component Analysis) หมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) ตั้งชื่อองค์ประกอบตามลำดับดังนี้

2.2.1 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมและสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีแกนสำคัญ PC (Principal Component Analysis) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 15

ตาราง 15 จำนวนองค์ประกอบ ค่าร่วมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N = 600)

องค์ประกอบ (Factor)	ค่าร่วมกัน (Communality)	ค่าไอเกน (Eigen Values)	ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %)
1	.408	11.670	16.208	16.208
2	.434	5.005	6.952	23.159
3	.338	2.280	3.167	26.326
4	.275	1.823	2.532	28.858
5	.375	1.745	2.423	31.281
6	.408	1.588	2.206	33.487
7	.482	1.505	2.091	35.578
8	.211	1.426	1.981	37.559
9	.378	1.319	1.833	39.392
10	.201	1.289	1.790	41.181
11	.228	1.262	1.753	42.935
12	.342	1.254	1.742	44.676
13	.225	1.209	1.679	46.355
14	.354	1.157	1.607	47.963
15	.203	1.153	1.602	49.564
16	.344	1.115	1.548	51.113
17	.404	1.093	1.519	52.631
18	.322	1.055	1.465	54.096
19	.443	1.033	1.435	55.532
20	.351	.977	1.357	56.889
21	.304	.958	1.330	58.219
22	.388	.934	1.297	59.516
23	.368	.930	1.292	60.808
24	.425	.906	1.259	62.067
25	.315	.891	1.238	63.305

ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบ (Factor)	ค่าร่วมกัน (Communality)	ค่าไอเกน (Eigen Values)	ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %)
26	.394	.877	1.218	64.523
27	.424	.868	1.205	65.729
28	.276	.848	1.177	66.906
29	.244	.831	1.154	68.060
30	.381	.798	1.108	69.168
31	.419	.786	1.092	70.260
32	.414	.778	1.080	71.340
33	.396	.763	1.059	72.399
34	.361	.758	1.052	73.451
35	.286	.742	1.031	74.482
36	.352	.724	1.006	75.489
37	.104	.706	.980	76.469
38	.286	.684	.950	77.419
39	.385	.679	.943	78.362
40	.321	.666	.926	79.288
41	.322	.642	.892	80.179
42	.113	.637	.885	81.064
43	.351	.635	.882	81.946
44	.423	.620	.861	82.807
45	.290	.599	.832	83.639
46	.367	.571	.793	84.432
47	.193	.567	.787	85.219
48	.248	.563	.782	86.000
49	.096	.539	.749	86.749
50	.381	.536	.745	87.494
51	.244	.524	.727	88.222

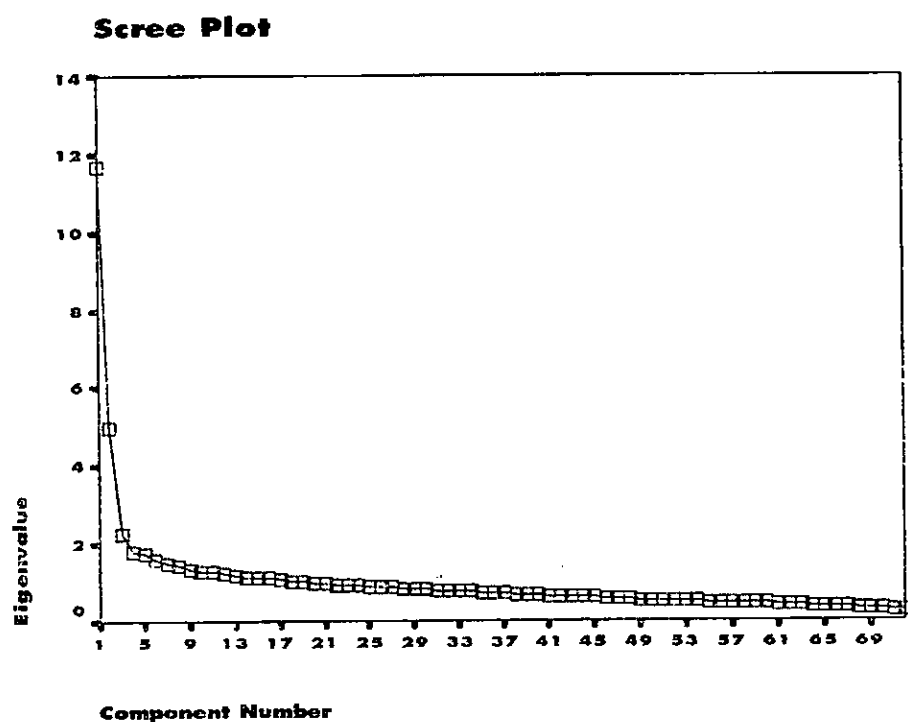
ตาราง 15 (ต่อ)

องค์ประกอบ (Factor)	ค่าร่วมกัน (Communality)	ค่าไอเกน (Eigen Values)	ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance)	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %)
52	.223	.507	.705	88.926
53	.376	.500	.694	89.621
54	.248	.493	.684	90.306
55	.142	.486	.676	90.980
56	.142	.481	.668	91.647
57	.362	.465	.646	92.293
58	.280	.452	.628	92.921
59	.382	.450	.625	93.546
60	.318	.440	.610	94.156
61	.336	.425	.591	94.747
62	.302	.405	.562	95.310
63	.059	.402	.558	95.868
64	.292	.382	.531	96.399
65	.373	.373	.518	96.917
66	.350	.362	.502	97.419
67	.352	.348	.484	97.903
68	.277	.329	.457	98.360
69	.323	.323	.448	98.809
70	.172	.299	.415	99.225
71	.313	.283	.393	99.617
72	.302	.276	.383	100.00

จากตาราง 15 เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Values)ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่าหนึ่งมี 19 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาทั้ง 19 องค์ประกอบ ปรากฏว่า ความแปรปรวนสะสมทั้ง 19 องค์ประกอบเท่ากับ ร้อยละ 55.532

ของความแปรปรวนทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าไอเกน (Eigen Values) และค่าร้อยละของความแปรปรวนในองค์ประกอบที่ 8 – 19 มีค่าใกล้เคียงกันมาก ภาพประกอบ 1

แสดง Scree plot กราฟ ค่าไอเกน (Eigen Values) ในแต่ละองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 1

ภาพประกอบ 1 แสดง Scree plot กราฟ ค่าไอเกน (Eigen Values) ในแต่ละองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N = 600)

ในการพิจารณาค่าไอเกน (Eigen Values) ตามกราฟ และค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบ จึงสกัดเพียง 5 องค์ประกอบ ดังตาราง 16

ตาราง 16 จำนวนองค์ประกอบ ค่ารวมกัน ค่าไอเกน ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสมในแต่ละองค์ประกอบ ที่สกัดเพียง 5 องค์ประกอบ (N = 600)

ตัวแปร	ค่ารวมกัน	องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1	.408	1	11.670	16.208	16.208
2	.434	2	5.005	6.952	23.159
3	.338	3	2.280	3.167	26.326
4	.275	4	1.823	2.532	28.858
5	.375	5	1.745	2.423	31.281
6	.408				
7	.482				
8	.211				
9	.378				
10	.201				
11	.228				
12	.342				
13	.225				
14	.354				
15	.203				
16	.344				
17	.404				
18	.322				
19	.443				
20	.351				
21	.304				
22	.388				
23	.368				
24	.425				
25	.315				
26	.39				

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าร่วมกัน	องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
27	.424				
28	.276				
29	.244				
30	.381				
31	.419				
32	.414				
33	.396				
34	.361				
35	.286				
36	.352				
37	.104				
38	.286				
39	.385				
40	.321				
41	.322				
42	.113				
43	.351				
44	.423				
45	.290				
46	.367				
47	.193				
48	.248				
49	.140				
50	.381				
51	.244				
52	.223				
53	.376				

ตาราง 16 (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าร่วมกัน	องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม
54	.248				
55	.142				
56	.142				
57	.362				
58	.280				
59	.382				
60	.318				
61	.336				
62	.302				
63	.059				
64	.140				
65	.373				
66	.350				
67	.352				
68	.277				
69	.323				
70	.172				
71	.313				
72	.302				

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ค่าความร่วมกัน คือผลรวมกำลังสองของน้ำหนักตัวแปรบนองค์ประกอบทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง .140 - .482 และค่าไอเกน ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 1 มี 5 องค์ประกอบ ปรากฏว่า ความแปรปรวนสะสมทั้ง 5 องค์ประกอบ เท่ากับ 31.281 % ของความแปรปรวนทั้งหมด

2.2.2 การหมุนแกนภายหลังการสกัดองค์ประกอบ โดยวิธีการหมุนแกนแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal Rotation) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax Method) เพื่อให้ข้อที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนขึ้น ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงน้ำหนักองค์ประกอบที่หมุนแกนแบบออโรคอนอล โดยวิธีแวนริแมกซ์

ตัวแปร (ข้อ)	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
1	-	.555	-	-	-
2	-	.582	-	-	-
3	.497	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-
5	.576	-	-	-	-
6	.514	-	-	-	-
7	-	.656	-	-	-
8	-	-	.329	-	-
9	.573	-	-	-	-
10	.420	-	-	-	-
11	-	.390	-	-	-
12	-	-	.409	-	-
13	-	-	.304	-	-
14	-	-	.463	-	-
15	-	-	-	-	.327
16	-	-	.516	-	-
17	.592	-	-	-	-
18	-	-	.403	-	-
19	-	-	.584	-	-
20	.543	-	-	-	-
21	-	-	.441	-	-
22	-	-	.601	-	-
23	.550	-	-	-	-
24	-	-	.613	-	-
25	.542	-	-	-	-
26	-	.584	-	-	-
27	-	.410	-	-	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
28	.427	-	-	-	-
29	-	-	-	-	.340
30	.588	-	-	-	-
31	-.604	-	-	-	-
32	-	.514	-	-	-
33	.558	-	-	-	-
34	-	.505	-	-	-
35	-	-	-	-	.419
36	.572	-	-	-	-
37	-	-	-	-	-
38	-	-	-	.494	-
39	-	.442	-	-	-
40	-	.430	-	-	-
41	-	-	-	-	-
42	-	-	-	-	-
43	.459	-	-	-	-
44	-	.492	-	-	-
45	-	.411	-	-	-
46	.551	-	-	-	-
47	-	-	-	-	.332
48	-	-	-	-	-
49	-	-	-	-	-
50	-	-	-	.435	-
51	-	-	-	.458	-
52	-	-	-	-	.416
53	-	-	-	-	.547
54	-	.302	-	-	-

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปร (ข้อ)	องค์ประกอบ				
	1	2	3	4	5
55	-	-	-	-	-
56	-	-	-	-	-
57	-	-	-	.553	-
58	-	-	-	-	-
59	-	-	-	-	498
60	-	-	-	-	.586
61	.514	-	-	-	.425
62	-.516	-	-	-	-
63	-	-	-	-	-
64	-	-	-	.404	-
65	.569	-	-	-	-
66	-	-	-	.507	-
67	-	-	-	-	-
68	-	-	-	.418	-
69	.509	-	-	-	-
70	-	-	-	-	-
71	-	-	-	-	.366
72	-	-	-	.445	-

จากตาราง 17 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบในแต่ละข้อจำนวน 72 ข้อ มีจำนวนองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาข้อว่าอยู่ในองค์ประกอบใด ใช้การพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามเกณฑ์ คือเลือกข้อที่มีน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ .30 (โดยไม่พิจารณาว่าเป็นจำนวนบวกหรือลบ) เลือกแถวและรายคอลัมน์ ข้อใดมีน้ำหนักอยู่บนองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบ จะเลือกน้ำหนักสูงสุดบนองค์ประกอบนั้น หากน้ำหนักองค์ประกอบนั้นมีค่าใกล้เคียงกัน จะถูกตัดทิ้งไป โดยตัดทิ้งไป 10 ข้อคือข้อที่ 4, 37, 41, 42, 48, 49, 55, 56, 63, 70 และได้คัดเลือกข้อที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30 ขึ้นไปจำนวน 62 ข้อ ดังปรากฏผลดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 มี 20 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 3, 5, 6, 9, 10, 17, 20, 23, 25, 28, 30, 31, 33, 36

43, 46, 61, 62, 65, 69

องค์ประกอบที่ 2 มี 14 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 1, 2, 7, 11, 26, 27, 32, 34, 39, 40, 44, 45, 54, 67

องค์ประกอบที่ 3 มี 10 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 8, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24

องค์ประกอบที่ 4 มี 8 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 38, 50, 51, 57, 64, 66, 68, 72

องค์ประกอบที่ 5 มี 10 ข้อคำถาม คือ ข้อที่ 15, 29, 35, 47, 52, 53, 58, 59, 60, 71

2.2.3 การตั้งชื่อองค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อองค์ประกอบตามที่วิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 18 ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 1

ข้อ	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
31	ถ้าต้องทำงานกลุ่มข้าพเจ้ามักจะเสี่ยงงาน	.604
17	การช่วยเหลือเด็ก หรือคนชราข้ามถนน ไม่ใช่ธุระของข้าพเจ้า	.592
30	ข้าพเจ้าจะทำเป็นเฉยๆ ถ้าทำของผู้อื่นเสียหายโดยที่ไม่มีใครเห็น	.588
5	ถ้ามีโอกาสดูข้าพเจ้าจะแซงคิว	.576
9	เมื่ออาหารจะเต็มปากข้าพเจ้าก็จะพูดหรือคุย	.573
36	ข้าพเจ้าหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ต้องขอยืม เพราะว่าเป็นเพื่อนสนิทกัน	.572
65	ถ้าไม่มีใครเห็น ข้าพเจ้าก็จะเดินลัดสนาม	.569
33	การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนไม่ใช่หน้าที่ที่นักเรียนต้องทำ	.558
46	ข้าพเจ้าจะใช้เงินที่พ่อแม่ให้จนหมด	.551
23	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูและนักการศึกษาโรงเรียนเท่านั้น	.550
20	ข้าพเจ้ามักจะมีเรื่องโต้เถียงกับพ่อแม่	.543
25	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดข้าพเจ้าไม่กล้ายอมรับผิด	.542
62	ข้าพเจ้าจะอิจฉาเพื่อนที่เรียนเก่งกว่าข้าพเจ้า	.516
61	ข้าพเจ้ามักจะช่วยเหลือเฉพาะเพื่อนที่สนิทกับข้าพเจ้า	.514
6	เวลาครูไม่อยู่หรือยังไม่มาสอนข้าพเจ้ามักจะเล่นส่งเสียงดังในห้องเรียน	.514
69	ข้าพเจ้าชอบทำตามอย่างเพื่อนๆ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใดๆ	.509
3	เวลาเดินแถวขึ้นห้องเรียน หรือเปลี่ยนชั่วโมงเรียนข้าพเจ้าชอบเดินแตกแถว	.497
43	ข้าพเจ้ามักจะนั่งหลับในเวลาเรียน	.459
28	ข้าพเจ้าจะทำความสะอาดห้องเรียน เฉพาะวันที่ต้องทำหน้าที่เท่านั้น	.427
10	ข้าพเจ้ามักแอบนำอาหารเข้ามารับประทานในห้องเรียน	.420
ค่าไอเกน เท่ากับ 11.670		

จากตาราง 18 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 3, 5, 6, 9, 10, 17, 20, 23, 25, 28, 30, 31, 33, 36, 43, 46, 61, 62, 65, 69 รวม 20 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .420 - .604 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 11.670 จากเนื้อหาของข้อความเมื่อพิจารณาตามความถี่มีลักษณะเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และด้านวินัยเท่าๆกัน แต่เมื่อพิจารณาผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า ด้านหน้าที่ความรับผิดชอบมีค่ามากกว่าด้านวินัย จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า "ความรับผิดชอบ"

ตาราง 19 ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 2

ข้อ	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
7	งานที่ข้าพเจ้าทำส่งครูทุกชิ้นต้องสะอาด และเรียบร้อย	.656
26	ข้าพเจ้าจะส่งงานหรือการบ้านตรงเวลา	.584
2	ข้าพเจ้าแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกระเบียบ	.582
1	ข้าพเจ้าเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด	.555
32	การทำงานไม่ว่าจะเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะต้องมีการวางแผนการทำงานก่อน	.514
34	ก่อนการเรียนวิชาใดก็ตามข้าพเจ้าจะเตรียมอุปกรณ์การเรียนไว้ให้พร้อม	.505
44	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือหรือทบทวนตำราเรียน	.492
39	ถ้าข้าพเจ้ามีผลการเรียนไม่ดีขึ้น ข้าพเจ้าจะเพิ่มเวลาอ่านหนังสือมากๆ	.442
40	ข้าพเจ้าชอบคิดสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่	.430
45	เมื่อครูตรวจผลงานให้แล้วข้าพเจ้าจะนำกลับมาดู และแก้ไขสิ่งที่ผิด	.411
27	ไม่ว่าจะเป็นของส่วนตัว หรือของห้องเรียนข้าพเจ้าจะเก็บให้เป็นระเบียบอุปกรณ์การเรียน	.410
11	ข้าพเจ้าล้างมือก่อนรับประทานอาหาร	.390
67	ก่อนพูดหรือทำสิ่งใดข้าพเจ้าต้องคิดให้ดีก่อน	.348
54	ข้าพเจ้าไม่เคยส่งเสียงดังในห้องเรียน	.302
ค่าไอเกน เท่ากับ 5.005		

จากตาราง 19 พบว่าองค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 1, 2, 7, 11, 26, 27, 32, 34, 39, 40, 44, 45, 54, 67 รวม 14 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .302 - .656 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 5.005 จากเนื้อหาของข้อความเมื่อพิจารณาตามความถี่มีลักษณะเกี่ยวกับ วินัย หน้าที่ความรับผิดชอบ และความขยันหมั่นเพียร ที่เท่าๆกัน แต่เมื่อพิจารณาผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้วพบว่าด้านวินัยมีค่ามากที่สุดจึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า "วินัย"

ตาราง 20 ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 3

ข้อ	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
24	เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยข้าพเจ้าจะคอยดูแลปรนนิบัติท่าน	.613
22	ในโอกาสวันสำคัญๆ ข้าพเจ้าจะมอบของที่ระลึกให้กับผู้มีพระคุณ	.601
19	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานของพ่อแม่	.584
16	ถ้ามีผู้ขอโทษ เมื่อเขาทำไม่ดีกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็พร้อมที่จะให้อภัย	.516
14	ข้าพเจ้าจะรีบเข้าช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนหรือน้องได้รับบาดเจ็บหรือไม่สบาย	.463
21	ก่อนมาโรงเรียนหรือกลับบ้านข้าพเจ้าทำความสะอาดพ่อกับแม่	.441
12	ข้าพเจ้ายินดีร่วมบริจาคเงินเพื่อช่วยโรงเรียนหรือผู้ที่ประสบภัย	.409
18	ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	.403
8	ข้าพเจ้าจะข้ามถนนตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอย	.329
13	ข้าพเจ้าจะให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนเมื่อเพื่อนไม่มีหรือลืมเอามา	.304
ค่าไอเกนเท่ากับ 2.280		

จากตาราง 20 องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 8, 12, 13, 14, 16, 18, 19, 21, 22, 24 รวม 10 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .304 - .613 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 2.280 จากเนื้อหา
ของข้อความเมื่อพิจารณาตามความถี่ และผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้วจะมีลักษณะเกี่ยวกับ
ความกตัญญู มากกว่าด้านอื่นๆจึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความกตัญญู”

ตาราง 21 ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 4

ข้อ	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
57	ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดให้ร้าย หรือนินทาผู้อื่นลับหลัง	.553
66	เมื่อพบเศษกระดาษข้าพเจ้าจะเก็บไปทิ้งถังขยะโดยไม่ต้องให้ใครบอก	.507
38	ข้าพเจ้าไม่เคยพูดโกหก หรือพูดใส่ร้ายผู้อื่น	.494
51	ถึงแม้ว่าอาหารที่ซื้อจะมีรสชาติไม่ดี แต่ข้าพเจ้าก็รับประทานจนหมด	.458
72	ถ้าข้าพเจ้าทำผิด หรือถูกตำหนิ ข้าพเจ้าจะไม่โกรธผู้ที่ตำหนิข้าพเจ้า	.445
50	ข้าพเจ้าชอบประติษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุเหลือใช้	.435
68	ข้าพเจ้าไม่เคยใช้กำลังในการตัดสินปัญหาใดๆ	.418
64	ข้าพเจ้าจะคอยตักเตือนน้องๆไม่ให้เด็ดดอกไม้หรือไข่ม้วนเล่น	.404
ค่าไอเกน เท่ากับ 1.823		

จากตาราง 21 องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 38, 50, 51, 57, 64, 66, 68, 72, รวม 8 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .404 - .553 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 1.823 จากเนื้อหาของข้อความเมื่อพิจารณาตามความถี่จะมีลักษณะเกี่ยวกับ ด้านความมีเหตุผล ด้านรักษาสีงแวดล้อม ด้านประหยัด ที่เท่าๆกัน แต่เมื่อพิจารณาผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้วพบว่าด้านรักษาสีงแวดล้อมมีค่ามากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาข้อความโดยรวมจะเน้นไปทางด้านความมีเหตุผล จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “ความมีเหตุผล”

ตาราง 22 ข้อคำถามในองค์ประกอบที่ 5

ข้อ	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
59	ข้าพเจ้าจะยอมรับความคิดเห็นคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่	.586
53	เมื่อความคิดของผู้อื่นดีกว่าข้าพเจ้าจะยอมรับ	.547
58	ถ้ามีการเลือกตั้งประธานนักเรียนหรือหัวหน้าห้องข้าพเจ้าจะใช้สิทธินี้	.498
60	เมื่อครูให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ายินดีรับอาสาทำด้วยความเต็มใจ	.425
35	เมื่อแม่ค้าทอนเงินเกินให้ข้าพเจ้าจะคืนส่วนที่เกินแก่แม่ค้า	.419
52	ข้าพเจ้าคิดว่าความคิดของผู้อื่นมีความสำคัญเท่ากับข้าพเจ้า	.416
71	เมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผลจนเป็นที่ประจักษ์	.366
29	เมื่อข้าพเจ้ายืมเงิน หรือสิ่งของของเพื่อนไป ข้าพเจ้าจะนำมาคืนตามกำหนด	.340
47	ข้าพเจ้าจะเลือกซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ทนทาน ใช้ได้คุ้มค่ามากที่สุด	.332
15	ข้าพเจ้าไม่เคยคิดข่มขู่หรือปองร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่า	.327
ค่าไอเกน เท่ากับ 1.745		

จากตาราง 22 องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วยข้อคำถามที่ 15, 29, 35, 47, 52, 53, 58, 59, 60, 71 รวม 10 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .327 - .586 และมีค่าไอเกนเท่ากับ 1.745 จากเนื้อหาของข้อความเมื่อพิจารณาตามความถี่ และผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้วจะมีลักษณะเกี่ยวกับด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่นมากกว่าด้านอื่นๆ จึงเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า "จิตใจเป็นประชาธิปไตย "

2.3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในแต่ละด้านของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง

การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยได้้นำคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านมีความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านความมีเหตุผล ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย ของนักเรียนเพศ ชาย และเพศหญิง มาเปรียบเทียบกันและทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Independent Samples t – test ผลปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 ทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละด้าน ระหว่างนักเรียนชาย และ นักเรียนหญิง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านความรับผิดชอบ	2.6765	.6666	2.6386	.5975	-8.412*
2. ด้านวินัย	3.3859	.5998	3.5570	.5506	-3.617*
3. ด้านกตัญญู	3.8412	.6136	4.0108	.5277	-3.599*
4. ด้านความมีเหตุผล	3.2543	.6480	3.2134	.6866	.748
5. ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย	3.6563	.6400	3.8422	.5773	-3.710*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่านักเรียนชายมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านวินัย ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิง พบว่า ด้านความมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง ในแต่ละด้านตามระดับชั้นที่ศึกษา

การวิเคราะห์ในตอนนี้ผู้วิจัย นำคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านความมีเหตุผล ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย ของนักเรียนที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มาเปรียบเทียบกัน และทำการทดสอบ F- test ผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 ทดสอบความแตกต่างของคุณลักษณะที่พึงประสงค์แต่ละด้าน ระหว่างชั้นปีที่ศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ป.4		ป.5		ป.6		F
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ความรับผิดชอบ	2.6366	.6612	2.3394	.7125	2.5638	.6936	7.126*
2. วินัย	3.4034	.5616	3.4967	.6427	3.4847	.6322	1.403
3. กตัญญู	3.8841	.5534	3.9422	.6233	3.9267	.5595	.504
4. ความมีเหตุผล	3.1627	.5976	3.2775	.7636	3.2615	.6042	1.958
5. จิตใจเป็นประชาธิปไตย	3.6568	.6242	3.7711	.6373	3.7845	.5879	2.409

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำ ด้านวินัย และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับสูง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำ ด้านวินัย และความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านเหตุผล ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมืองด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบว่านักเรียนชั้นไหนบ้างที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 ทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับชั้น ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ

ระดับชั้น		Sig
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	.014
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	.924
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	.014
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	.003
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	.924
	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ความแตกต่างระหว่างระดับชั้นของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ พบว่าคุณลักษณะด้านหน้าที่มีความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร แยกตามเพศ
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับชั้นต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) มีมากกว่า 1 องค์ประกอบ
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน ครู 75 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 819 คน
2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 708 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักเรียนที่พึงประสงค์ของโรงเรียน

วัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน นักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ในช่วงชั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนโดยการสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่างชั้นปีละ 1 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 111 คน

2. ผู้รับการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 600 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
2. แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างในข้อที่ 1 ที่ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) จำนวน 10 ข้อ ไปให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน โดยเขียนบรรยายถึงคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน จำนวน 156 ฉบับ
2. เตรียมแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 108 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม หาค่าอำนาจจำแนกโดยคัดเลือกข้อที่ค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป พร้อมทั้งปรับปรุงแล้วคัดเลือกไปทำการทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 600 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และ วิเคราะห์องค์ประกอบ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ได้จำนวนองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .420 - .604 ค่าไอเกนเท่ากับ 11.670 ด้านวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .302 - .656 ค่าไอเกนเท่ากับ 5.005 ด้านกตัญญู มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .304 - .613 ค่าไอเกนเท่ากับ 2.280 ด้านความมีเหตุผล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .404 - .553 ค่าไอเกนเท่ากับ 1.823 และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .327 - .586 ค่าไอเกนเท่ากับ 1.745

2. นักเรียนชายมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง ส่วนนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ด้านวินัย ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับสูง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย และกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิง พบว่า ด้านความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่นๆที่มีความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นและสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 2 คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัยและด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับกลาง ด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านหน้าที่มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำ ด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านวินัย ด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับสูง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับต่ำ ด้านวินัย และด้านความมีเหตุผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกตัญญูและด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับสูง เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านเหตุผล ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน เพื่อให้ทราบว่ามีนักเรียนชั้นไหนบ้างที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ พบว่า คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับ ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่จะนำเสนอมาอภิปรายในเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) และข้อคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

1. ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) มีจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านความมีเหตุผล และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม มีมากกว่า 1 องค์ประกอบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ กัลยา สุวรรณรอด (2537) ที่พบว่า องค์ประกอบคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีมากกว่า 1 องค์ประกอบ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ระหว่างนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง พบว่า ด้านความมีเหตุผล ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบ ด้านวินัย ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่าด้านความรับผิดชอบ และด้านความมีเหตุผล ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกตัญญู และด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงจะอยู่ในระดับที่สูง ส่วนด้านวินัยนั้นนักเรียนหญิงจะมีสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ อัคราณชัย (2533 : 53-56) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีจริยธรรมด้านวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนชาย

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่มีระดับชั้นที่ศึกษาต่างกัน พบว่า ด้านวินัย ด้านกตัญญู ด้านความมีเหตุผล ด้านจิตใจเป็นประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน แตกต่างกัน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ อัคราณชัย (2533 : 53-56) ซึ่งพบว่าเด็กที่มีระดับชั้นเรียนต่างกัน มีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน ซึ่งตรงตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ที่มีระดับชั้นต่างกันย่อมแตกต่างกัน และจากการทดสอบความแตกต่าง

รายงานว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณลักษณะไม่แตกต่างกัน ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาระหน้าที่ที่ได้รับแตกต่างกันตามวุฒิภาวะ และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าด้านความรับผิดชอบของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับปานกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 จะอยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะขาดการเอาใจใส่ทั้งจากตัวนักเรียนเอง จากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และจากสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น การขาดเรียนโดยไม่มีเหตุผล มาโรงเรียนสาย หรือ การเล่นเกมต่างๆ

ผลการศึกษครั้งนี้โดยสรุปแล้วพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ ของนักเรียนส่วนใหญ่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนักเรียนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่จะมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาในครอบครัว เด็กบางคนบิดามารดาอย่าร้าง หรือเสียชีวิต พ่อแม่ผู้ปกครองต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กจึงขาดการฝึกฝน และเอาใจใส่ ทั้งจากตัวเด็กเอง และจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน กอปรกับปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี 2542 ได้กำหนดไว้ว่าเด็กทุกคนต้องมีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกัน ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทุกโรงเรียน จึงไม่มีโอกาสได้คัดเลือกเด็กเข้ามาเรียนได้ทุกคน และประการสำคัญเด็กแต่ละคนมาจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงได้รับอิทธิพลของสังคมมาจากถิ่นที่อยู่ต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุภาพ เครือเนตร (2542 : 6 -11) ที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลในสังคมโน้มเอียงไปในทางมั่งง่าย ละเมียดถูกระเบียบ และหย่อนยานในด้านความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำผลการวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ไปเป็นแนวทางในการปลูกฝัง ส่งเสริม และพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม แก่นักเรียน

1.2 นำผลการศึกษารวบรวมไปพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของนักเรียน แบบอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ลักษณะเดียวกันนี้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น หรือสังกัดอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบในตัวแปรคุณลักษณะอื่นของนักเรียน เช่น บุคลิกภาพ

2.3 ควรมีการสร้างแบบแบบทดสอบวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ และสร้างเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพัฒนาเป็นแบบวัดที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ วิวัฒน์ธนิษฐ. (2545). การศึกษาองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2541). ทิศทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมฯ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2542). ทิศทางการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมฯ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2531). รายงานการวิจัยการจัดการศึกษาระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษาของไทยในทศวรรษหน้าที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เส้นทางสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาไทย : แนวทางการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- ก่อ สวัสดิพานิช. (2518). "วัยรุ่นกับค่านิยมและระบบศีลธรรม," เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา. หน้า 46-58 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองแผนงาน. (2542 ก). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: กองฯ กรมการศึกษา นอกโรงเรียน.
- กองวิจัยทางการศึกษา. (2540). ศึกษาการศักยภาพของเด็กไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2540). กรุงเทพฯ : กองฯ กรมวิชาการ.
- กัลยา สุวรรณรอด. (2537). การวิเคราะห์องค์ประกอบมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิริติ บุญเจือ. (2538). ชุดพื้นฐานปรัชญา จริยศาสตร์ สำหรับผู้เริ่มเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เกียรติศักดิ์ อิชยานันท์. (2525). "ค่านิยมไทย", เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

_____. (2527). "ค่านิยม", ในความหมายค่านิยม, เอกสารการประชุมสัมมนา. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

จूरรัตน์ นันทย์ทวิกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เจริญ ไวรวัจนกุล. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

เจือ เกตุเจียร. (2519). ค่านิยมกับความมั่นคงของชาติ. เอกสารการวิจัยส่วนบุคคล. ถ่ายเอกสาร.

จำเริญ วุฒิจันทร์. (2524). หลักการปลูกฝังศีลธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา.

เชื้อ สาริมาณ. (2525). "ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ" สรุปรายงานการประชุมสัมมนาคณะกรรมการจังหวัด. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.

ณัฐพร สดากรณ์. (2540). การศึกษาองค์ประกอบการมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทศพร กาญจนากาศ. (2526). การศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดรัฐบาล เขตการศึกษา 7. ปรินญาณินพนธ์ .กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ชัชชัย ชัยจิรฉายกุล. (2529). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณสมบัติของค่านิยมพื้นฐานทางจริยธรรมของคนไทย. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2540). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุวิทย์สาส์น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2532). ปทานุกรมการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : การพิมพ์พระนคร.

ประคอง กรรณสูตร. (2528). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สนพ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปราโมทย์ นาคกรรพ. (2514). "ค่านิยมของผู้นำกับการพัฒนา" ชุมนุมบทความทางวิชาการรัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พนัส หันนาคินทร์. (2520). การสอนค่านิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

_____. (2523). การสอนค่านิยมและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต.

พรรณิ ชูชัย . (2522). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : วรุณการพิมพ์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542) .ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. 19
สิงหาคม 2542.

พระราชวรมุ (ประยูรธิ์ ปยุตโต). (2528). ธรรมานุชิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อมรินทร์การพิมพ์.

_____. (2527). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวล. กรุงเทพฯ : ,มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พัชร ศรีสุข. (2542). ความคาดหวังในการบริการของผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในเขตกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พันเทพ วิเชียรโชติ. (2540). วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม ศาสนา เพื่อการพัฒนา
ประเทศไทย ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย สำนักงาน ก.พ.

พันคำ มิโพนทอง.(2523). การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูผู้ปกครองและนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ปรินุญานินท์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พัทยา สายหู. (2526). โลกสมมติ. กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม.

พิณภา ภูมิอมร. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะของสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาดอนตัน. ปรินุญานินท์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เพ็ญแข ประจันปัจจันิก และ เอื้อมเดือน สดมณ. (2529). ค่านิยมของชาวชนบทไทย : เปรียบเทียบ
ค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี .รายงานการวิจัย ฉบับที่ 35. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

ภิรมยา อินทรกำแหง. (2535) . “องค์ประกอบการจัดการในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ,” ใน
สารพัฒนาหลักสูตร. หน้า 68-78 .กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.

มลิวลย์ บำรุงการ. (2531). การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
ของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินุญานินท์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยงค์ ชุ่มจิต. (2531). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ราชบัณฑิตสภา. (2531). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.

รุ่ง แก้วแดง. (2543). *พฤติกรรมการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.

_____. (2544). *ประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2536). *เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ; ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

_____. (2539). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

ลัดดา เสนาวงษ์. (2532). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พิธีษฐการพิมพ์.

วัชร ฐวธรรม. (2526). *ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม*. กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ.

วิเชียร เกตุสิงห์. (2530). *หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

วิระวรรณ อามระดิษ. (2522). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่านิยมทางจริยธรรมของนักเรียนระดับ*

มัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (เอกการมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

วิรัช วรรณรัตน์. (2538, มกราคม – เมษายน). "การวิเคราะห์ตัวประกอบ" การวัดผลการศึกษา.

16(48) : 37-41.

วิรุฬห์ นิลโมจน์. (2536). *แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนในยุคการเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ : บทวิเคราะห์แนวคิดเบื้องต้น*. สงขลา: กนกรัตน์คอมพิวเตอร์.

วิไล ทองแผ่. (2537). *การศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์. กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิวัฒน์ อัสวาณิชย์ (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.

(การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

วีระ บุญยะกาญจน์. (2521). "ค่านิยม," ใน *ค่านิยมที่ควรคงไว้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ถ่ายเอกสาร.

วุฒิชัย มูลศิลป์ และลดาวัลย์ พวงนิล. (2532). รายงานการวิจัยเรื่อง พัฒนาการของการศึกษาเอกชน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล.

ส. วาสนา ประवालพฤกษ์.(ม.ป.ป.). คำบรรยายวิชาการการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ.กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

สงบ ลักษณะ. (2524). "การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย," การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2526). ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
อักษรบัณฑิต.

สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มการพัฒนาเยาวชนในทศนะ
แรกของศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชน
แห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวโน้มความต้องการ
และการผลิตกำลังคนระดับสูงกว่าปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.

_____ (ม.ป.ป.). รายงานการสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคต.กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร

สวนิด ยมาภัย. (2526). การสื่อสารของมนุษย์และแนวปฏิบัติขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

ลามัญศึกษา. (2531). แผนพัฒนาการศึกษา 2531 โครงการ (แม่บท) ส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม
และค่านิยมที่ดีงาม. กรุงเทพฯ : หน่วยนิเทศก์.

สาโรช บัวศรี. (2526). "ค่านิยมไทย", เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา .สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2522). รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย
ปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา.

สุนทรี โคมิน และสมิท สมักรการ. (2523,สิงหาคม - กันยายน). "ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย".การ
ศึกษาแห่งชาติ. 6(5 : 67-80).

_____ (2522) รายงานการวิจัยค่านิยมและระบบค่านิยมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานวิจัย สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สุภาพ เครือเนตร. (2542). *ปฏิรูปการศึกษา ผสานหลักศาสนา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลียงเชียง.
- สุวรรณ วชิรปราการสกุล. (2533). *การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านกัลยาณมิตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมเกียรติ พรหมผุย. (2523). *อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรม แห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดร้อยเอ็ด*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไสว มาลาทอง (2542) รวบรวมและเรียบเรียง. *คู่มือการศึกษาจริยธรรม สำหรับนักเรียน นิสิตนักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง และประชาชนผู้สนใจทั่วไป*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- อัมพร แท้เกษม. (2539). *การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารยา สุระมาตย์. (2540). *การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง*. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- อุทุมพร จามรมาน. (2531). *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ*. กรุงเทพฯ : พันนี้พับบลิชชิง.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2515 , เมษายน - มิถุนายน) "ความเห็นและหลักบางประการในการสอนค่านิยมในโรงเรียน," ใน ปาจารย์สาร. 3(2) : 54
- Atkinson, R.F Conduct. (1969). *An Introduction to Moral Philosophy*. London : Mainilian.
- Brown, R. (1968). *Social Psychology*. New York : The Free Press. 301, 15 Br 8495
- Cristensen, Harold. (1969). *The Individual Sex and Society*. Baitimore : The Johns Hopkin Press.
- Feather, Norman T. (1976). *Values in Education and Society*. Collier Macmillan Publishers.
- Gabrielle, Ralpa B. (1972, April). "A Study of the Characteristics of Pre-Service Teachers Identified on an Experiment Instrument as High or Low in Problem – Solving Ability," Dissertation Abstracts International. 32 : 5650 – A.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill Book Company. 340.3 D1354 1973
- Guglielmino. L.M. and Guglielmino, P.J. (1982). *Learning Style Assessment (Self –Scoring Form)*. Boca Raton, FLO : Guglielmino and Associates.

Kluckhohn, Clyde. (1962). *Culture and Behavior*. New York : The Macmillan. 301.2 KL

Kohlberg, L (1976). "Moral Stage and Moralization : The Cognitive Development Approach," *Moral Development and Behavior*. Ed by Thomas Lickona, pp.29 – 35
New York : Holt Rinehart and Winston.

Krippendorff, K. (1980). *Content Analysis*. Beverly Hills : Sage Publication.

Longman. (1978). *Dictionary of contemporary English Harlow and Longman*. London : 429 Lo 856 (22)
Longman Group. 2001
u8614

Phinix, Phillip H. (1958). *Philosophy of Education*. New York : Hot and Company. 370.1 ph 575p

Rokeach, Milton. (1969). *Belief, Attitude, and Values*. San Francisco: Jossey Boss.

Shaftef. Fannie T. and George Straftef. (1982). *Role Playing in thr Curriculum Engle wood Cliffs*. New Jersey : Printice Hall, Inc.

Titus, Harold Happer. (1936). *Ethics for today*. American : American Book Company. 170 Ti 623E

Walter, Morgan L. and others. (1966). *The Holt Basic Dictionary of American English*. 44: 200

New York : Holt Rinehart and Winston Inc : U.S.A Copyright.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้เลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิทางการศึกษาดั้งแต่ปริญญาโท สาขาวิชาเอกการวัดผล และผู้ที่มีประสบการณ์การสอนและทำการวิจัยมากกว่า 5 ปี ซึ่งรายนาม ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. รศ.นิภา ศรีไพโรจน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ณรงค์ ช้างแรงการ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
โรงเรียนเปรมประชา
3. อาจารย์ปราวณี เกิดสมบัติ	อาจารย์ 3 ระดับ 8
โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)
4. อาจารย์วิไล แจ่มเจริญ	อาจารย์ 2 ระดับ 7
โรงเรียนสมุทรปราการ
5. อาจารย์สุมน กล้าหาญ	อาจารย์ 2 ระดับ 7
โรงเรียนสมุทรปราการ

ภาคผนวก ข
คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

ตาราง 26 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม

เรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	0.50	26	0.51	51	0.33
2	0.37	27	0.48	52	0.34
3	0.41	28	0.37	53	0.35
4	0.40	29	0.39	54	0.32
5	0.37	30	0.40	55	0.39
6	0.54	31	0.38	56	0.30
7	0.47	32	0.55	57	0.31
8	0.39	33	0.35	58	0.57
9	0.52	34	0.46	59	0.37
10	0.48	35	0.43	60	0.32
11	0.38	36	0.38	61	0.40
12	0.43	37	0.38	62	0.37
13	0.39	38	0.37	63	0.48
14	0.56	39	0.56	64	0.41
15	0.37	40	0.46	65	0.50
16	0.40	41	0.32	66	0.54
17	0.39	42	0.35	67	0.35
18	0.36	43	0.30	68	0.56
19	0.41	44	0.59	69	0.48
20	0.36	45	0.58	70	0.36
21	0.38	46	0.36	71	0.48
22	0.41	47	0.31	72	0.36
23	0.36	48	0.59		
24	0.49	49	0.41		
25	0.46	50	0.37		

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

2. ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิด ผลการตอบแบบสอบถามไม่เป็นการบ่งชี้ถึงความคิด ใจดี ไม่ดี รวมทั้งไม่มีผลต่อตัวนักเรียนไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามนี้ตรงกับคุณลักษณะที่นักเรียนปฏิบัติให้มากที่สุด โดยพิจารณาข้อความในแต่ละข้อว่าตรงกับคุณลักษณะที่นักเรียนปฏิบัติมากน้อยเพียงใด แล้วขีดเครื่องหมาย ☐ ในช่อง
จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	เมื่อขึ้นลงบันไดข้าพเจ้าจะเดินตามลูกศร		/			
00	ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีเมื่อแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกระเบียบ	/				

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ในช่อง ☐ ให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

เพศ ☐ ชาย

☐ หญิง

ชั้นปีที่ศึกษา

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดดอนเมือง
(ทหารอากาศอุทิศ) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่ สุด
1	ข้าพเจ้าเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด					
2	ข้าพเจ้าแต่งกายสะอาด เรียบร้อย และถูกระเบียบ					
3	เวลาเดินแถวขึ้นห้องเรียน หรือเปลี่ยนชั่วโมงเรียนข้าพเจ้าชอบเดิน แตกแถว					
4	ข้าพเจ้าพูดคุยกับพ่อแม่ หรือคุณครูด้วยถ้อยคำที่สุภาพอ่อนน้อม					
5	ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้าจะแข่งคิว					
6	เวลาครูไม่อยู่หรือยังไม่มาสอนข้าพเจ้ามักจะเล่นส่งเสียงดังในห้อง เรียน					
7	งานที่ข้าพเจ้าทำส่งครูทุกชิ้นต้องสะอาด และเรียบร้อย					
8	ข้าพเจ้าจะข้ามถนนตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอย					
9	เมื่ออาหารจะเต็มปากข้าพเจ้าก็จะพูดหรือคุย					
10	ข้าพเจ้ามักแอบนำอาหารเข้ามารับประทานในห้องเรียน					
11	ข้าพเจ้าล้างมือก่อนรับประทานอาหาร					
12	ข้าพเจ้ายินดีร่วมบริจาคเงินเพื่อช่วยโรงเรียนหรือผู้ที่ประสบภัย					
13	ข้าพเจ้าจะให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียนเมื่อเพื่อนไม่มีหรือลืมเอามา					
14	ข้าพเจ้าจะรับเข้าช่วยเหลือเมื่อเห็นเพื่อนหรือน้องได้รับบาดเจ็บหรือไม่ สบาย					
15	ข้าพเจ้าไม่เคยคิดข่มขู่หรือปองร้ายผู้ที่อ่อนแอกว่า					
16	ถ้ามีผู้ขอโทษ เมื่อเขาทำไม่ดีกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็พร้อมที่จะให้อภัย					
17	การช่วยเหลือเด็ก หรือคนชราข้ามถนน ไม่ใช่ธุระของข้าพเจ้า					
18	ข้าพเจ้ายินดีช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ					
19	ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยเหลือแบ่งเบาภาระงานของพ่อแม่					
20	ข้าพเจ้ามักจะมีเรื่องโต้เถียงกับพ่อแม่					
21	ก่อนมาโรงเรียนหรือกลับบ้านข้าพเจ้าทำความเคารพพ่อแม่					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่ สุด
22	ในโอกาสวันสำคัญๆ ข้าพเจ้าจะมอบของที่ระลึกให้กับผู้มีพระคุณ					
23	ข้าพเจ้าคิดว่าการดูแลทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของครูและนัก การภารโรงเท่านั้น					
24	เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยข้าพเจ้าจะคอยดูแลปรนนิบัติท่าน					
25	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดข้าพเจ้าไม่กล้ายอมรับผิด					
26	ข้าพเจ้าจะส่งงานหรือการบ้านตรงเวลา					
27	อุปกรณ์การเรียนไม่ว่าจะเป็นของส่วนตัว หรือของห้องเรียน ข้าพเจ้า จะเก็บให้เป็นระเบียบ					
28	ข้าพเจ้าจะทำความสะอาดห้องเรียน เฉพาะวันที่ต้องทำหน้าที่เท่านั้น					
29	เมื่อข้าพเจ้ายืมเงิน หรือสิ่งของของเพื่อนไป ข้าพเจ้าจะนำมาคืนตาม กำหนด					
30	ข้าพเจ้าจะทำเป็นเฉยๆ ถ้าทำของผู้อื่นเสียหายโดยที่ไม่มีใครเห็น					
31	ถ้าต้องทำงานกลุ่มข้าพเจ้ามักจะเลี้ยงงาน					
32	การทำงานไม่ว่าจะเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะต้องมีการวางแผนการ ทำงานก่อน					
33	การทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนไม่ใช่หน้าที่ที่นักเรียนต้องทำ					
34	ก่อนการเรียนวิชาใดก็ตามข้าพเจ้าจะเตรียมอุปกรณ์การเรียนไว้ให้ พร้อม					
35	เมื่อแม่ค้าทอนเงินเกินให้ข้าพเจ้าจะคืนส่วนที่เกินแก่แม่ค้า					
36	ข้าพเจ้าหยิบของเพื่อนมาใช้โดยไม่ต้องขอยืม เพราะว่าเป็นเพื่อนสนิท กัน					
37	ข้าพเจ้าไม่เคยเปิดเผยความลับของคนอื่น					
38	ข้าพเจ้าไม่เคยพูดโกหก หรือพูดใส่ร้ายผู้อื่น					
39	ถ้าข้าพเจ้ามีผลการเรียนไม่ดีขึ้น ข้าพเจ้าจะเพิ่มเวลาอ่านหนังสือ มากๆ					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่ สุด
40	ข้าพเจ้าชอบคิดสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่					
41	ช่วงปิดภาคเรียนหรือวันหยุดข้าพเจ้าจะหารายได้พิเศษเพื่อช่วยเหลือครอบครัว					
42	ข้าพเจ้าจะไม่ยอมขาดเรียน ถึงแม้ข้าพเจ้าจะไม่สบาย					
43	ข้าพเจ้ามักจะนั่งหลับในเวลาเรียน					
44	ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือหรือบทกวีตำราเรียน					
45	เมื่อครูตรวจผลงานให้แล้วข้าพเจ้าจะนำกลับมาดู และแก้ไขสิ่งที่ผิด					
46	ข้าพเจ้าจะใช้เงินที่พ่อแม่ให้จนหมด					
47	ข้าพเจ้าจะเลือกซื้ออุปกรณ์การเรียนที่ทนทาน ใช้ได้คุ้มค่ามากที่สุด					
48	ข้าพเจ้าจะเก็บออมเงินไว้เพื่อซื้อของที่ข้าพเจ้าจำเป็นต้องใช้					
49	ก่อนออกจากห้อง ข้าพเจ้าปิดไฟ ปิดพัดลมทุกครั้ง					
50	ข้าพเจ้าชอบประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุเหลือใช้					
51	ถึงแม้ว่าอาหารที่ซื้อจะมีรสชาติไม่ดี แต่ข้าพเจ้าก็รับประทานจนหมด					
52	ข้าพเจ้าคิดว่าความคิดของผู้อื่นมีความสำคัญเท่ากับข้าพเจ้า					
53	เมื่อความคิดของผู้อื่นดีกว่าข้าพเจ้าๆจะยอมรับ					
54	ข้าพเจ้าไม่เคยส่งเสียงดังในห้องเรียน					
55	เมื่อมีการรายงานหน้าชั้นข้าพเจ้าชอบยกย่องให้เพื่อนออกไปรายงาน					
56	ข้าพเจ้าไม่เคยกลั่นแกล้งเพื่อนๆหรือน้องๆ					
57	ข้าพเจ้าไม่ชอบพูดให้ร้าย หรือนินทาผู้อื่นลับหลัง					
58	ถ้ามีการเลือกตั้งประธานนักเรียนหรือหัวหน้าห้องข้าพเจ้าจะใช้สิทธินี้					
59	ข้าพเจ้าจะยอมรับความคิดเห็นคล้อยตามเสียงส่วนใหญ่					
60	เมื่อครูให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ายินดีรับอาสาทำด้วยความเต็มใจ					
61	ข้าพเจ้ามักจะช่วยเหลือเฉพาะเพื่อนที่สนิทกับข้าพเจ้า					
62	ข้าพเจ้าจะอิจฉาเพื่อนที่เรียนเก่งกว่าข้าพเจ้า					
63	ข้าพเจ้าไม่เคยทิ้งเศษกระดาษตามกระถางต้นไม้และตามพื้น					

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่ สุด
64	ข้าพเจ้าจะคอยดักเตือนน้องๆไม่ให้เด็ดดอกไม้หรือไปไม่เล่น					
65	ถ้าไม่มีใครเห็น ข้าพเจ้าก็จะเดินลัดสนาม					
66	เมื่อพบเศษกระดาษข้าพเจ้าจะเก็บไปทิ้งถังขยะโดยไม่ต้องให้ใครบอก					
67	ก่อนพูดหรือทำสิ่งใดข้าพเจ้าต้องคิดให้ดีกว่าก่อน					
68	ข้าพเจ้าไม่เคยใช้กำลังในการตัดสินปัญหาใดๆ					
69	ข้าพเจ้าชอบทำตามอย่างเพื่อนๆ โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลใดๆ					
70	ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนเพื่อจะสอบได้คะแนนดี ๆ					
71	เมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผลจนเป็นที่ประจักษ์					
72	ถ้าข้าพเจ้าทำผิด หรือถูกตำหนิ ข้าพเจ้าจะไม่โกรธผู้ที่ตำหนิข้าพเจ้า					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางธิดา เลิศพรประสพโชค
วันเดือนปีเกิด	5 สิงหาคม 2507
สถานที่เกิด	อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	41/1 หมู่ที่ 2 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนวัดดอนเมือง (ทหารอากาศอุทิศ) เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนปากเกร็ด อ.ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2530	วท.บ. สาขาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2547	กศ.ม. สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ